

Válečná ponaučení:

NEBO TAKÉ

VOJENSKÁ PRAXE

Předkládaná ku prospěchu všem,
zejména však těm, kteří jsou nebo budou vzděláni ve
VOJENSKÝCH VĚDÁCH.

Zvláště pak pro ty důstojníky, kteří nejsou zběhlí nebo
nemají znalosti základů VÁLEČNICTVÍ.

Sepsáno odborníkem v tomtéž, T.F.

Druhá, opravená a doplněná EDICE

LONDÝN

Vytištěno u Thomase Harpera, a k prodeji v jeho domě v Malé Británii.

1643

ÚVODEM

Všem těm, kteří se zajímají a tíhnou k záležitostem válečného umění, a rádi by se poučili, předkládám tyto mé zážitky a zkušenosti, které jsem získal během šestadvaceti let služby a to jak v Nizozemí, stejně jako ty, které jsem získal při výuce a výcviku vojsk domobrany v Kentském hrabství. Zejména pak všem důstojníkům, kteří byli určeni jako velitelé zmíněných jednotek Královské domobrany, a kteří mají stále obtíže s vydáváním správných povelů. Mým záměrem bylo v tomto krátkém díle zmínit nikoli nejvyšší principy válečného umění nebo spekulativní záležitosti vojenské disciplíny, ale zaměřit se zejména na její základní a nejjednodušší prvky. Proto jsem se zaměřil na stanovení jednoznačných pravidel, zejména co se týče výcviku a poslušnosti nezkušených vojáků, a také na ty důstojníky, kterým se ve službě u jednotek domobrany nedostává zkušeností, které by měli mít, a na které zasluhují pro dobro naší země. Pro větší uspokojení a lepší pochopení těchto záležitostí jsem připojil několik malých vyobrazení menších i větších jednotek, jak můžete spatřit na konci tohoto díla, takže může být lépe pochopeno a zapamatováno to, co jsem popsal slovy. Také mohou být díky tomuto dílu odložena různá cizí pojednání, která byla u některých jednotek s velkou námahou v posledních letech využívána pro bezchybný výcvik. Celkově jsem se zaměřil na záležitosti využívané v těchto moderních časech. Přeji všem těm, kdo milují Krále a tuto zemi, doufají ve větší prosazení evangelia Ježíše Krista, že pro spásu svou i všech svých věcí, aby, když se připravují do služby, se mohli procvičovat v tomto vznešeném umění, a měli pro to k dispozici Knihy, které se těmto záležitostem věnují, a mohli nad nimi v době svého odpočinku přemýšlet. Neboť teorie je potřebná, nicméně praxe je lepší. Avšak teorie spojená s praxí je nejlepší ze všeho. Ten, kdo se nenaučil teorii ani praxi, nemůže být nejlepší, lepší ani dobrý. Proto přeji všem těm, kdo se rádi zabývají těmito záležitostmi, mnoho úspěchů při rozšiřování jejich znalostí, a dovoluji si na závěr poznamenat: Pamatujte staré přísloví, že se máte v čase míru chystat na válku, neboť jen tak může pokračovat mír v těchto, ale i všech ostatních panstvích Jeho Veličenstva, a to nyní, jako i ve všech nadcházejících dnech, na věky budiž pochválen nejmilostivější Bůh, Amen.

Tho. Fisher

DŮSTOJNÍCI, kteří slouží u kompanie:

Kapitán.

Poručík.

Praporečník.

Dva seržanti.

Dva bubeníci.

Tři desátníci.

Zbrojmistr.

Desátník nad šlechtici.

Písař jednotky.

Profous.

Při výkonu služby.

Tři Svobodníci (Lansprezadoes).

Pamatujte, že v plukovníkově kompanii je více seržantů a stejně tak bubeníků.

Pokyny pro mladé vojáky, podle uspořádání, které je nyní v užívání v Nizozemí, pod velením Prince Oranžského.

Nejdříve uvedu několik rytmů pro bubeníky, protože každý voják je povinen se tyto naučit, znát je a chovat se podle nich. Neboť, pokud hlas velitele není v celé kompanii slyšet, bubeník vyhlásí a oznámí totéž, to jest když se má kompanie shromáždit, seřadit, pochodovat, jít do útoku nebo ustupovat, a podobně. Rytmy nebo zvuky, které mají znát, jsou pak tyto:

Rozkazy pro bubeníky.

Ke shromáždění.

K seřazení.

K pochodu.

K boji.

K útoku.

K ústupu.

Ke střídání

K práci.

Ke svolání k oznámením.

Ke shromáždění.

Shromáždění je první povel, který svolá kompanii k její standartě, nebo na místo označené nadřazeným velitelem.

K seřazení

Povel k seřazení je využit, pokud se kompanie shromažďuje na označeném místě a velitel chce seřadit vojáky do jejich rozestupů, který je tři stopy. Připravený oddíl pak se vztyčenými píkami seřadí na místě určeném pro stráž nebo hlídky, stejně tak jako při útoku na nepřítele nebo při jeho zadržení. Je také tímtéž, jako povel velitele k tomu, aby vojáci vztyčili své píky, a dali muškety na ramena, pokud je mají v jiné pozici.

K pochodu

Povel k pochodu znamená: Pokud kompanie stojí, je seřazená, útočí nebo ustupuje, vojáci jako na povel velitele dají zbraně na ramena a pochodují. Pokud je povel k pochodu vybubnován volněji, než je obvyklé, mají vojáci zvětšit rozestupy na široké, což znamená šest stop, a jednotka pochoduje jen pomalu. Pokud je povel k pochodu bubnován rychleji, mají zmenšit své rozestupy, a pochodovat rychle. Schopný velitel tedy může dát bubeníkům znamení k tomu, aby podle jeho potřeby vojáci pochodovali, seřadili se, stáli na místě, ustupovali, útočili na čele oddílu, do jeho týlu, na pravém nebo levém křídle, případně současně na čele a do týlu nebo do všech směrů.

K boji

Tento povel znamená seřazení se do bojové formace, a stejně tak znamená to, že se mají vojáci připravit k šarvátce nebo boji.

K útoku.

Tento povel je vydán, pokud má oddíl zaútočit píkami, případně je nepřítel tak blízko, že se oddíly dostanou do kontaktu tělo na tělo. Znamená také, že během útoku nesmí oddíl z místa střetnutí ustoupit.

K ústupu.

Tento povel znamená pomalý a uspořádaný ústup, ať již k tomu, aby bylo vytvořeno místo pro jiné bataliony, k odpoutání od nepřítele, nebo k tomu, aby oddíl získal terénní výhodu. Také se využívá, pokud se má nepřítel vylákat do léčky, nebo v obdobných případech, které dle svého rozkazu určil nadřízený velitel.

Ke střídání.

Tento povel znamená střídání hlídek, a také odchod strážných z jejich zvlášť určených míst v průběhu dne.

K práci

Tento povel je používán zejména pro práci na místech jako jsou zákopy, baterie, lunety, hornwerky, reduty, šance, kontreskarpy a podobně, a znamená, že ti, kdo tam vykonávají práce, je mají vykonávat pilně.

Ke svolání

Tento povel se používá tehdy, když chce velitel pouze oznámit rozkazy týkající se armády, vojenských řádů, které mají být dodržovány, a toto má být všemi vyslechnuto. Bubeník pak daný rozkaz přečte nebo oznámí.

Co se týče rytmu k pochodu.

Ku prospěchu každého bubeníka, který ještě dokonale nezná rytmus k pochodu, zde uvádím Starý Anglický pochod, a to v nejjednodušší formě, jakou dokáží uvést. Přál bych si, aby všichni bubeníci přestali používat jiné rytmy, ať již vymyšlené jimi samotnými, nebo jinými nezkušenými, takže by v tomto království mohla zavládnout v tomto jednotu, jako je tomu u jiných národů.

Pochod obsahuje devět jednotlivých řádků, tyto musí bubeník znát, a vybubnovávat je s patřičným odstupem mezi jednotlivými řádky. To je označeno tečkou, tedy značkami malé i. a velké I., a také u značek r. a poloviční r.

Pamatujte, že tyto dvě předcházející písmena, tedy malé i a velké I, označují jednotlivé údery. Velké I označuje úder pravou rukou, malé i pak úder levou rukou. Následující dvě značky, tedy r a z , znamenají údery do rámu respektive polovinu těchto úderů.

Pokud je . spojena s r. v kombinaci I r. , musí být jednoduchý úder spojen dohromady s údery do rámu. Značky r z pak znamenají jednu celou a další polovinu úderů do rámu spojenou dohromady.

Tento Pavel obsahuje také přípravu k pochodu, která je vyubnována pouze jednou, a ne vícekrát, na počátku pochodu.

Nejprve je uvedena příprava, a následuje samotný pochod.

Příprava.

iiIiIrI.rilIrI.

IiIiI.

IiIrI.

riIrI.

rrIrI.

rrilriI.

ilriIrI.

rrrrI.

rrzlrzI.

ilriIrI.

Strávil jsem na pozici bubeníka poměrně dlouho, a našel jsem zde mnoho nedostatků, proto bych tímto chtěl poskytnout více informací.

Pokyny pro ty, kdo jsou lehkovážní v tom, jak se ozbrojit a odzbrojit.

Každý voják si na cvičišťe donese své zbraně, a následně se vojáci s nimi postaví v prvním rozestupu [tři stop], a to tak, aby mohli sledovat následující pokyny, poznámky a pohyby. Velitel pak vydá povel:

Odzbrojte se, tedy odložte své zbraně.

Nejdříve odlož svou mušketu, a to tak, že uděláš jeden krok vpřed pravou nohou, následně se vrátíš na původní místo. Dále si přechytíš svůj doutnák z levé do pravé ruky. Následně odložíš furketu, přičemž vykročíš levou nohou, a navrátíš se zpět. Pak uchop doutnák posledními dvěma prsty levé ruky, jako jsi ho držel předtím, odlož doutnák se současným vykročením levé nohy, a vrať se zpět tak, abys stál napravo od své furkety. Následně se postav rovně, levou rukou sejmí z hlavy klobouk, a přitom, když ho držíš po své levé straně, ho odlož mezi svou mušketu a doutnák. Stejně tak odlož i svůj bandalír. Po tomto všem ustup tři kroky vzad, takže pak budeš moci elegantněji přijít zpět ke svým zbraním, aby ses ozbrojil.

Další povel zní:

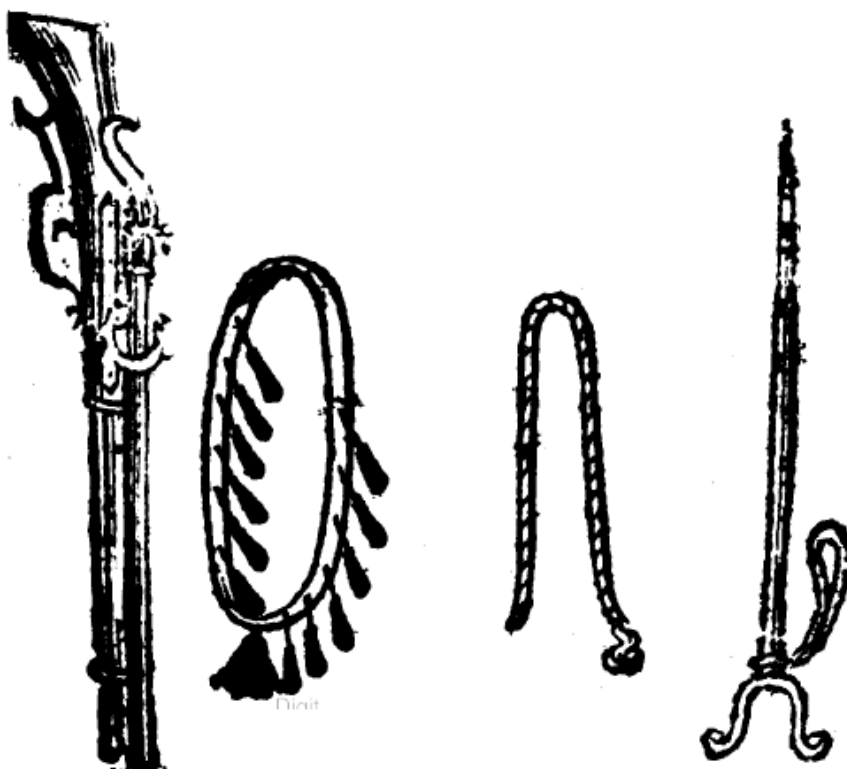
Ozbrojte se, nebo také uchopte své zbraně

Nejdříve si nasad' bandalír, stejně tak jako když jsi ho odkládal. Následně uchop doutnák, po té furketu, a naposledy pak svou mušketu. Všechny tyto, a také ostatní pohyby, pak vykonávej s elegantním a pohledným držením těla.



Tento povel zní: Odlož své zbraně.

Vidíme, jak byly zbraně odloženy, a voják ustoupil tři kroky vzad.





Ozbrojte se, a stůjte v prvním rozestupu [tři stopy].

Když jste se ozbrojili a stojíte v prvním rozestupu, následují povely pro přípravu ke střelbě.

Povel zní:

Připravte se

Uchop mušketu s furketou, otevři a ofoukni pánvičku, a nasyp prach na pánvičku. Dále zavři kryt pánvičky a oklep jej, a tak dále, jak bude uvedeno v následujících odstavcích, dokud nemáš mušketu na rameni šikmo vzhůru (sloped).

Prvním pohybem je pak sejmutí muškety z pozice z ramene, a posledním pohybem výstřel. Uvědomte si, že veškeré další pohyby, které vykonáváte po výstřelu, dokud nemáte muškety na rameni, odpovídají pozicím uvedeným dříve, a zejména pak první pozici.

Nyní následují pokyny, jak se mají vojáci připravit, nabít své muškety tak jak je potřeba, když je nepřítel nedaleko, a následně jak mají čekat na povel velitele, jak to bude ukázáno dále.

Pozice a pohyby jsou pak tyto: Muškety jsou nabity, cvičení je prováděno nejdříve na místě, následně při pochodu.

1. Uchop své zbraně, tedy mušketu a furketu, tak jak máš, a vyrovnej se s oddílem v zástupu, ve kterém stojíš, v rozestupu tří stop.

2. Uchop mušketu s furketou.

3. Drž mušketu vyváženou v úrovni hrudníku. (poise your musket, and breast it)

4. Dej mušketu na rameno.

5. Drž mušketu šikmo. (slope your musket)

6. Nech mušketu poklesnout. (slip your musket)

7. Drž mušketu vyváženou. (poise your musket)

8. Dej mušketu na furketu. (rest your musket)

Ustup zpět pravou nohou, a při všech těchto a většině dalších pozic dávej pozor na to, abys držel ústí muškety vzhůru, a přímo ve směru pravého ramena vojáka před tebou.

9. Uchop doutnák.

10. Ofoukni doutnák.

11. Založ doutnák do kleštiny.

12. Vyzkoušej doutnák.

13. Chraň svou pánvičku.

14. Ofoukni doutnák.

15. Otevři pánvičku.

16. Založ mušketu na hrudník, ale ne příliš vysoko, a při tom navrať svou levou nohu k pravé. Následně zakroč dlouhým krokem pravou nohou vzad, přitom stůj s napřímeným tělem, pokrčeným levým kolenem a pravým loktem v úrovni ramene.

17. Vystřel.

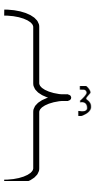
17. Vystřel.

18. Navrať se zpět do původního postoje.

19. Vyjmi doutnák.

20. Ofoukni pánvičku.

21. Nasyp prach na pánvičku.
 22. Zavři kryt pánvičky.
 23. Oklep prach z krytu pánvičky.
 24. Uchop zpět svou furketu.
 25. Ofoukni prach z krytu pánvičky.
 26. Přenes mušketu ke svému levému boku, přitom ustup levou nohou, a táhni za sebou svou furketu mezi mušketou a svým tělem.
 27. Uchop apoštolu, a otevři ji.
 28. Nasyp prach do hlavně.
 29. Vyjmi nabiják, a zkrat' ho o hrudník.
 30. Nabijákem nabij do hlavně kuli.
 31. Vrat' svůj nabiják zpět.
 32. Uchop zpět svou mušketu a furketu.
 33. Drž mušketu vyváženou.
 34. Založ mušketu do furkety, opět s levou nohou vykročenou.
 35. Zaujmi pozici k salutování.
 36. Zaujmi pozici pro tryzny.
-

1. Zaujmi pozici pro hlídku.
 2. Zaujmi předpisovou pozici.
 3. Zaujmi pozici pro stráž.
- 

Tyto tři poslední pozice mají čísla jako předchozí, nicméně si jich buď vědom, neboť se příležitostně používají.

Dej mušketu na rameno, a pochoduj s furketou v pravé ruce.

Pamatuj také na tyto tři hlavní pozice, které se používají, když máš mušketu nabitou a na rameni. Názvy těchto tří hlavních pozic jsou následující:

1 Připravte se 2 Zamiřte 3 Vystřelte

Tyto pozice se pak skládají z 12 jednotlivých pohybů. Pokud se vykonávají na pochodu, tak je možné provést je elegantně při jedenácti krocích, zejména pokud se jde vpřed.

Pamatujte také, že všechny pohyby, které jsou vykonávány po výstřelu, odpovídají předchozím a jsou návratem do první pozice.

První pozice se skládá z 8 pohybů, druhá ze 3 a třetí z jediného pohybu.

První pozice, Připrav se.

Nech mušketu poklesnout.

Drž mušketu vyváženou.

Uchop mušketu s furketou.

Uchop doutnák.

Ofoukni doutnák.

Dej doutnák do kleštiny.

Vyzkoušej doutnák.

Chraň kryt pánvičky.

8 pohybů

Druhá pozice, Zamiř.

Ofoukni doutnák

Otevři kryt pánvičky.

Založ mušketu na hrudník.

3 pohyby

Třetí pozice, Vystřel.

Vystřel

1 pohyb

Když jsi vystřelil, a při tom postupuješ vpřed nebo zůstáváš s jednotkou na místě, vrať se do vzpřímené pozice tak, že vykročíš pravou nohou vpřed. Pokud ale ustupuješ, vracíš se s furketou k pravé noze, následně uchopíš mušketu s furketou, odcházíš do svého zástupu za ostatní řady, a tam se připravuješ k výstřelu.

Pokud vykonáváš pozici zamiř s pohybem třemi kroky, jak se to dělá v některých regimentech, pak, pokud vedeš střelbu vpřed nebo na pravém křídle, zahaj tento pohyb krokem levou nohou vpřed. Pokud však střílíš vzad nebo na levém křídle, zahaj pohyb pravou nohou.

Pamatuj, že je mnoho regimentů, kde se při pozici zamiř provádí pouze dva kroky.

Pamatuj také, aby ses otáčel za pravou rukou, když vedeš střelbu vzad.

Pozice a pohyby pro pikenýra, když stojí nebo pochoduje.

1. Uchop svou píku.
2. Píku vztyč.
3. Polož píku na zem.
4. Uchop svou píku.
5. Píku k noze.
6. Píku na rameno.
7. Drž píku vodorovně. [na rameni]
8. Drž píku šikmo. [na rameni šikmo vzad]
9. Píku vztyč.
10. Drž píku šikmo vpřed. (Port your pike) [voják drží píku oběma rukama, stejně jako v pozici píku k boji, pouze s hrotem šikmo vzhůru]
11. Drž píku svisle. (Comport your pike) [voják drží píku jako u předchozí pozice, pouze svisle]
12. Dej hrot píky k líci. (cheek your pike)
13. Píku vleč.
14. Uchop zpět svou píku.
15. Píku na rameno.

Pamatuj, že když neseš svou píku na rameni, musíš ji nést šikmo, pokud nebyl vydán povel nést ji vodorovně.

Dej pozor na to, abys, když je vydán povel píku k boji, a ty stojíš na místě, ustoupil dozadu pravou nohou. Pokud je povel vydán při pochodu, vykroč [levou nohou] vpřed, drž tělo zpříma a pokrč levé koleno.

16. Píku k boji vpřed.
17. Jak jsi byl.
18. Píku k boji vpravo.
19. Jak jsi byl.
20. Píku k boji vlevo.
21. Jak jsi byl.
22. Píku k boji do týlu.
23. Jak jsi byl.
24. Píku k boji vpřed i vzad.
25. Jak jsi byl.
26. Píku k boji vpravo i vlevo.
27. Jak jsi byl.
28. Píku k boji do všech směrů.
29. Jak jsi byl.
30. Píku k boji po čtvrtinách všemi směry.
31. Jak jsi byl.
32. Postupuj vpřed, a dej píku k boji na libovolnou stranu dle potřeby.

Mezi každým povellem píku k boji pochodu.

33. Ustupuj, a měj přitom píku k boji.
34. Oddechni si.
35. Opět postupuj vpřed.
36. Zastav se, a dej píku k noze.
37. Zvětši rozestup.

Nyní následují pokyny pro píky k boji proti jízdě.

38. Zmenši rozestup.
39. Tas meč nad svou levou rukou, a drž ho blízko píky.
40. Dej vpřed píku k boji proti pěším.

41. Napravo píku k boji [to znamená, vpravo v bok a píku k boji proti jízdě]
42. Napravo píku k boji.
42. Napravo píku k boji.
43. Napravo píku k boji.
44. Napravo píku k boji.
45. Vpravo čelem vzad a píku k boji.
46. Vlevo čelem vzad a píku k boji.
47. Nalevo a napravo píku k boji.
48. Vpřed i vzad píku k boji.
49. Píku k boji všemi směry, nebo po čtvrtinách, podle potřeby.
50. Postav se, a vrať meč do pochvy.
51. Píku k noze.
52. Zaujmi pozici pro tryzny.

Jsou tři hlavní pozice pro pikenýra, a těm odpovídá třináct větších nebo menších pohybů: tři na místě, sedm při pochodu, a tři při útoku.

První pozice.

- | | | |
|----------------------|---|------------|
| 1 Polož píku na zem. | } | 3 na místě |
| 2 Uchop svou píku. | | |
| 3 Píku k noze. | | |

Druhá pozice.

- | | | |
|-------------------------|---|---------------|
| 4 Píku vztyč. | } | 7 při pochodu |
| 5. Píku na rameno. | | |
| 6 Píku vodorovně. | | |
| 7 Píku šikmo. | | |
| 8 Píku svisle. | | |
| 9 Dej hrot píky k líci. | | |
| 10 Píku vleč. | | |

Třetí pozice.

- 11 Píku šikmo vpřed.
12 Píku k boji s rukou přes ruku.
13 Píku k boji proti pěším.
- } 3 Při boji

Všechny tyto pozice a pohyby, jak pro mušketýry, tak pro pikenýry, v jednotce nebo batalionu, ať již je velký nebo malý, mohou být vykonány beze slov, pouze za pomoci znamení vydávaných velitelem, a za pomoci bubnu. Bubeník pak musí pečlivě sledovat každý pohyb velitele.

Nyní následují povely pro obracení, zdvojování, protichod, otáčení a podobně, pro velkou jednotku nebo batalion.

Uvědom si a dobře si pamatuj, že existuje několik různých vzdáleností, které jsou využívány k různým účelům, tedy pro pochod, pro cvičení nebo pro šarvátky nebo do bitvy, na čele oddílu, na jeho křídlech nebo v jeho týlu, což musí znát každý velitel.

Úzký rozestup: Rozestup: Široký rozestup: Dvojitá vzdálenost: Dvakrát dvojitá vzdálenost: první je jeden a půl stopy, druhý tři stopy, třetí šest stop, čtvrtý dvanáct stop a pátý dvacet čtyři stop.

Nyní začneme s tím rozestupem, který se mají naučit vojáci jako první, tedy šest stop.

Široký rozestup oběma směry znamená šest stop mezi zástupy i mezi řadami. Toto je pak první rozestup, v jakém je kompanie seřazena, zejména při cvičeních. Další vzdáleností je Rozestup, tedy tři stopy mezi řadami i zástupy, což se používá při cvičeních nebo v bitvě. Do třetice se používá Úzký rozestup, což znamená jeden a půl stopy mezi řadami. Tento rozestup používají pouze pikenýři v okamžiku, kdy jdou do útoku. Stejně tak Dvojitá vzdálenost znamená rozestup dvanácti stop mezi řadami i zástupy, a Dvakrát dvojitá vzdálenost, což znamená vzdálenost dvacet čtyři stop mezi řadami i zástupy, která je poslední vzdáleností, která je při zvláštních příležitostech využívána. Podobně se používá i rozestup při pochodu, což znamená tři stopy mezi zástupy a šest stop mezi řadami, nebo pokud je nepřítel pouze na čele oddílu, rozestup šesti stop mezi zástupy, a dvanácti stop mezi řadami, který ponechávám na využití velitele.

Tedy, abych ukázal jak tyto rozkazy použít, pouze nyní uvedu přesná a odpovídající slova pro povely spolu s tím, jak si je zapamatovat, aby všichni důstojníci, kteří se tyto povely stále nenaučili používat, následovali tento popis. Pokud je totiž velitel nevyslovuje správně, vypadá to, jak se říká, jako by byl vůz zapřažen před koněm, a také vojáci, i když zkušení, často vykonají rozkazy špatně.

Když se kompanie shromáždí na určeném místě, ale vojáci ještě nejsou seřazeni do zástupů a řad, vydá velitel následující povel.

Vedoucí (Leaders), ved'te vpřed své zástupy a seřaďte je do útvaru, neboli zformujte útvar.

Pamatujte, že zástup je počet nebo pořadí vojáků, kteří stojí jeden za druhým v příslušných rozestupech, což si více přiblížíme dále. Obvykle je hloubka zástupu deset vojáků, což se užívá u mnoha národů, nebo také osm vojáků, případně méně nebo více, podle potřeby.

Avšak dříve, než uspořádáme jednotku nebo batalion, musí všichni vojáci a zejména důstojníci vědět, jak je batalion rozdělen a jak se nazývají jeho jednotlivé části.

Nejdříve si uvedeme, že batalion se dělí na řady a zástupy. Tyto zástupy nebo řady pak svým spojením tvoří těleso jednotky nebo batalionu.

Zástup je pořadí mužů stojících jeden za druhým v odpovídajících rozestupech, a to tak, že všichni vojáci hledí stejným směrem a na záda vojáků stojících před nimi. Obvykle má pak zástup hloubku deseti mužů, což bylo nově zavedeno v Nizozemí, hloubka ale může být i větší nebo menší, jak jsem již řekl dříve.

Zástup je pak rozdělen na Vedoucího (Leader), Krajníka (Bringer up), a dva Prostřední (middle men), se šesti dalšími vojáky mezi výše zmíněnými. První muž je pak nazýván Vedoucí, a poslední muž Krajník. Dva uprostřed zástupu jsou pak nazýváni Prostřední, a vykonávají funkci vedoucích polovin zástupu, což se využívá při zdvojení a dalších příležitostech.

Řada je uskupení určitého počtu mužů, více než jednoho, kdy několik nebo více stojí vedle sebe, nebo také ramenem k rameni, a všichni jsou obráceni jedním směrem. Z těchto řad a zástupů spojených dohromady se pak skládá batalion, jak jsem již uvedl dříve. Samotný batalion má pak následující části:

Čelo (front), týl (rear), pravá část (right flank) nebo polovina řad, levá část (left flank) nebo polovina řad, pravé křídlo a levé křídlo.

Čelo je přední polovina zástupů, tedy se jedná, pokud je jednotka o hloubce deseti mužů, o předních pět řad.

Čelo je přední polovina zástupů, tedy se jedná, pokud je jednotka o hloubce deseti mužů, o předních pět řad.

Týl tvoří druhá polovina zástupů za nimi.

Pravá část je polovinou řad na pravé straně.

Levá část je polovinou řad na levé straně.

Pravé a levé křídlo jsou oddíly mušketýrů, které stojí po stranách pikenýrů, a toto označení se používá zejména tehdy, pokud tato křídla operují samostatně a účastní se střetů na čele, v týlu, nebo na křídle.

Stůjte v širokém rozestupu oběma směry, a označte jednotlivé části.

Pozor.

Pamatujte, že při obracení se otáčejte tak, že přemísťujete pravou nohu, a otáčíte se na levém chodidle.

Vpravo v bok.

Jak jste byli.

Vlevo v bok.

Jak jste byli.

Vpravo čelem vzad.

Jak jste byli.

Vlevo čelem vzad.

Jak jste byli.

Pamatujte, že při zdvojování napravo se na své místo vracíte nalevo, a při zdvojování nalevo se vracíte napravo.

Řady napravo zdvojit.

Jak jste byli.

Řady nalevo zdvojit.

Jak jste byli.

Zástupy napravo zdvojit.

Jak jste byli.

Zástupy nalevo zdvojit.

Jak jste byli.

Polovinou zástupů, nebo také od Prostředních, zdvojte čelo napravo.

Jak jste byli.

Polovinou zástupů zdvojte čelo nalevo.

Jak jste byli.

Krajníci, zdvojte čelo napravo.

Jak jste byli.

Krajníci, zdvojte čelo nalevo.

Jak jste byli.

Protichod napravo, a udržujte místo.

Nalevo jak jste byli.

Protichod nalevo, a ustupujte.

Nalevo jak jste byli.

Protichod napravo, a postupujte.

Nalevo jak jste byli.

Nyní následuje to, co se má cvičit v menších rozestupech, tedy v rozestupu tří stop mezi Zástupy a Řadami.

Rozkaz zní:

Zástupy semknout (close), a to na střed, napravo nebo nalevo, podle potřeby.

Řady, semknout vpřed.

Zadní poloviny zástupů, zdvojte napravo čelo.

Jak jste byli.

Zadní poloviny zástupů, zdvojte nalevo čelo.

Jak jste byli.

Celá zadní polovina oddílu, zdvojte napravo, nalevo nebo na obě strany, zdvojte čelo.

Jak jste byli.

Jednotko, vpravo zatočit, tedy kolem muže v pravém rohu.

Jednotko, vlevo zatočit, tedy kolem muže v levém rohu.

Vpravo zatočit, a otáčejte se podle Prostředních, nebo vojáků na čele, tedy Vedoucích, nebo se otočte úplně, podle potřeby.

Nyní jsou popsány činnosti, které se provádějí ve dvojité vzdálenosti, tedy 12 stop mezi řadami, nebo dvakrát dvojité vzdálenosti 24 stop, a to podle toho, kolik vojáků je v řadě.

Řady, rozestupte (open) se na dvojitou vzdálenost, zástupy přitom držte v základním rozestupu.

Řady, napravo konvertovat (by conversion).

Jak jste byli.

Řady nalevo konvertovat.

Jak jste byli.

Řady, napravo i nalevo konvertovat.

Jak jste byli.

Řady semknout.

Tyto pohyby které jsem uvedl, tedy obracení, zdvojování, protichody a otáčení, jsou všeobecně známé a jsou cvičeny důstojníky kompanií, ať již v Nizozemsku nebo na jiných místech bojů. Není mnoho těch, kdo by znali, nebo z nějakého důvodu učili více.

Nyní, abych uspokojil ty, kteří mají zájem naučit se více, než co je všeobecně známo v této věci, připojil jsem k předchozímu další povely, které jsou velmi důležité při postupu nebo ústupu, a mají být používány při střetu se schopným protivníkem. Začnu tedy znova, abych na tomto místě popsal tyto dodatečné povely.

Kdekoli, kde je na okraji uvedeno slovo poznámka, je tomu tak proto, že dochází ke změně v tom, co je cvičeno.

Kompanie se seřadí do širokého rozestupu v obou směrech, jak to bylo ukázáno dříve.

Pamatuj, že všichni mušketýři mají být v jednom oddílu napravo od pikenýrů, na dvojitou vzdálenost od oddílu pikenýrů.

Velitel pak stojí na čele jednotky, uprostřed před Vedoucími prostředních zástupů, a odtud vydává povely.

Pokud je tímto velitelem kapitán, pak má poručík stát v týlu, praporečník na čele pikénýrů, seržanti na obou křídlech a bubeníci vyrovnaní s první řadou v obou rozích jednotky.

Obracení (Facing).

Vpravo v bok.

Jak jste byli.

Vlevo v bok.

Jak jste byli.

Vpravo čelem vzad.

Jak jste byli.

Vlevo čelem vzad.

Jak jste byli.

Vpravo i vlevo v bok.

Jak jste byli.

Čelem vpřed i vzad.

Jak jste byli.

Do všech směrů podle stran.

Jak jste byli.

Do všech směrů po čtvrtinách.

Jak jste byli.

Zdvojení řad.

Zdvojte řady napravo.

Jak jste byli.

Zdvojte řady nalevo.

Jak jste byli.

Zdvojení zástupů.

Zdvojte zástupy vpravo.

Jak jste byli.

Zdvojte zástupy vlevo.

Jak jste byli.

Zdvojte zástupy vpravo i vlevo.

Jak jste byli.

Zdvojte zástupy do středu.

Jak jste byli.

V případě, kdy je pozice Prostředních zmíněna při zdvojení, jedná se o nejstarší povel pro to, aby vojáci z týlu zdvojili čelo jednotky. Když tedy budu nyní zmiňovat poloviny zástupů, má to být pochopeno tak, že například poloviny zástupů na čele oddílu mají zdvojit poloviny zástupů v týlu.

Týl zdvojuje čelo od Prostředních.

Od Prostředních zdvojte čelo oddílu vpravo.

Jak jste byli.

Od Prostředních zdvojte čelo oddílu vlevo.

Jak jste byli.

Týl zdvojuje čelo od Krajníků.

Od Krajníků, zdvojte čelo oddílu vpravo.

Jak jste byli.

Od Krajníků, zdvojte čelo oddílu vlevo.

Jak jste byli.

Poloviny zástupů na čele zdvojují týl od Prostředních.

Poloviny zástupů, zdvojte týl oddílu vpravo.

Jak jste byli.

Poloviny zástupů, zdvojte týl oddílu vlevo.

Jak jste byli.

Čelo zdvojuje týl od Vedoucích.

Od Vedoucích, zdvojte týl oddílu vpravo.

Jak jste byli.

Od Vedoucích, zdvojte týl oddílu vlevo.

Jak jste byli.

Poznámka . Zdvojení křídel.

Poloviny řad zdvojují křídla.

Poloviny řad, zdvojte křídlo vpravo.

Jak jste byli.

Poloviny řad, zdvojte zástupy vlevo.

Jak jste byli.

Poznámka.

Protichod na místě, s ustupováním a postupováním.

Protichod napravo, bez pohybu oddílu. Krétský, nebo také moderní.

Nalevo jak jste byli.

Protichod napravo s ustupováním, Makedonský.

Nalevo jak jste byli.

Protichod napravo s postupováním, Spartský.

Nalevo jak jste byli.

Podle potřeby můžeš také provádět protichod od Vedoucích a Krajníků do středu oddílu, nebo na křídla, ke krajům, do středu oddílu, změnit poměr šířky a hloubky oddílu, případně takto i pomocí protichodu zdvojit křídla oddílu.

Nyní následují povely, které se provádí v základním rozestupu, tedy ve vzdálenosti tří stop mezi vojáky.

Poznámka.

Zástupy semknout ke středu, případně nalevo nebo napravo, podle potřeby.

Řady semknout vpřed.

Poznámka: Zdvojení celými částmi oddílu

Zdvojení řad celými částmi oddílu.

Zdvojte řady napravo celým oddílem.

Jak jste byli.

Zdvojte řady nalevo celým oddílem.

Jak jste byli.

Zdvojte řady nalevo i napravo částmi oddílu.

Jak jste byli.

Poznámka.

Zdvojení zástupů celými částmi oddílu.

Zdvojte zástupy napravo celým oddílem.

Jak jste byli.

Zdvojte zástupy napravo celým oddílem.

Jak jste byli.

Zdvojte zástupy napravo i nalevo celým oddílem.

Jak jste byli.

Poznámka.

Zdvojte zástupy napravo vpřed celým oddílem.

Jak jste byli.

Zdvojte zástupy nalevo vpřed celým oddílem.

Jak jste byli.

Zdvojte zástupy napravo a nalevo vpřed celým oddílem.

Jak jste byli.

Poznámka.

Zadní poloviny zástupů zdvojují poloviny zástupů na čele.

Zdvojte čelo oddílu napravo celým oddílem od Prostředních.

Jak jste byli.

Zdvojte čelo oddílu nalevo celým oddílem od Prostředních.

Jak jste byli.

Zdvojte čelo oddílu napravo i nalevo částmi oddílu od Prostředních.

Jak jste byli.

Poznámka.

Poloviny zástupů na čele oddílu zdvojují celým oddílem týl.

Zdvojte týl oddílu napravo celým oddílem od Prostředních.

Jak jste byli.

Zdvojte týl oddílu nalevo celým oddílem od Prostředních.

Jak jste byli.

Zdvojte týl oddílu napravo i nalevo částmi oddílu od Prostředních.

Jak jste byli.

Poznámka.

Poloviny řad celým oddílem zdvojují křídla.

Zdvojte napravo křídlo celým oddílem.

Jak jste byli.

Zdvojte nalevo křídlo celým oddílem.

Jak jste byli.

Zdvojte pravé křídlo polovinami řad po částech oddílu.

Jak jste byli.

Zdvojte levé křídlo polovinami řad po částech oddílu.

Jak jste byli.

Poznámka.

Zdvojte celým pravým křídlem vpřed levé křídlo oddílu.

Jak jste byli.

Zdvojte celým levým křídlem vpřed pravé křídlo oddílu.

Jak jste byli.

Poznámka.

Otáčení oddílu.

Vpravo zatočit, kolem pravého krajního muže.

Vlevo zatočit, kolem levého krajního muže.

Vlevo nebo vpravo zatočit dokola.

Vpravo nebo vlevo zatočit, podle potřeby, kolem prostředního Vedoucího nebo Vedoucích.

Poznámka.

Zatáčení čelem oddílu nebo křídly do středu oddílu.

Čelo zatočit do středu, následně se obraťte směrem k veliteli. Pokud je to potřeba, opět zatočte čelem do středu oddílu, a obraťte se jako předtím. První zatočení přivede všechny mušketýry před oddíl pikénýrů, a druhé pak do středu mezi pikénýry. Třetí zatočení pak přivede mušketýry do týlu, a čtvrté opět na křídla, kde byli.

Poznámka, použití otáčení

Použití těchto otáčení.

Představme si, že na obou křídlech oddílu pikénýrů jsou tři nebo čtyři zástupy mušketýrů. Z těchto mušketýrů je pak schopno v jeden okamžik vystřelit vpřed pouze šest nebo osm. Toto první zatočení způsobí, že je pak schopno vystřelit dvacet vojáků, v okamžiku, kdy jsou zástupy hluboké deset vojáků. Druhé zatočení pak mušketýry přivede do středu, takže jsou chráněni před útokem jízdy na křídlech, a to zejména, pokud již spotřebovali prach, nebo pokud je z jiného důvodu potřeba ukrýt mušketýry před nepřítelem. Stejným způsobem mohou pak být schopným velitelem podle potřeby využita i ostatní otáčení.

Obdobně můžeš zatočit čelo oddílu na levé nebo pravé křídlo po částech oddílu, pokud je potřeba bránit se před nepřítelem, který útočí na obou křídlech současně.

Nyní následují způsoby zdvojování, které je potřeba provádět ve větším rozestupu, tedy šest, dvanáct nebo dvacet čtyři stop, podle potřeby velitele.

Pamatuj vždy na to, jakým způsobem rozestoupit nebo semknout zástupy a řady.

Poznámka. Semknutí zástupů

Když jsou zástupy v širokém rozestupu, a byl vydán povel k semknutí bez toho, aby bylo uvedeno, na kterou stranu, je to prováděno takto: Dva prostřední zástupy se k sobě přiblíží na zamýšlenou vzdálenost, načež se k nim přiblíží následující dva zástupy, a tak dále, dokud nemá celá jednotka požadované rozestupy.

Pokud byl vydán povel Zástupy napravo semknout, provádí se to tak, že se zástup nejvíce napravo nehýbe, ale pevně stojí na místě. Ostatní zástupy se pak k němu přibližují, dokud celá jednotka nestojí v zamýšleném rozestupu.

Pokud byl vydán povel Zástupy nalevo semknout, pak stojí pevně na místě zástup, který je nejvíce nalevo, a ostatní zástupy se k němu přiblíží na levou stranu, dokud nejsou všechny v daných rozestupech.

Pokud povel zněl Zástupy napravo i nalevo semknout, pohybuje se pravá polovina zástupů k zástupu nejvíce napravo, který stojí na místě, a druhá polovina se pohybuje vlevo. Uprostřed útvaru tak vznikne mezera mezi polovinami jednotky, toto se pak využívá pro různé zvláštní příležitosti dle potřeb velitele.

Poznámka.

Dej pozor na to, že ať již stojí kompanie v jakýchkoli rozestupech, a zazněl povel semknout bez zmínění některé strany, tak, ať již se jedná o řady nebo zástupy, zmenší se rozestup pouze na nejbližší další rozestup. Tedy, z dvanácti stop se rozestup zmenší na šest, z šesti stop na tři, a stejně se to provádí, pokud se mají zástupy rozestoupit.

Zástupy rozestoupit.

Když je jednotka v rozestupu tří stop, a byl vydán rozkaz Zástupy rozestoupit, bez toho, aby byl zmíněn směr, provádí se to tak, že oba prostřední zástupy od sebe odstoupí na rozestup šesti stop, načež je v tom následují zástupy na obou křídlech.

Poznámka.

Pokud zněl povel Zástupy napravo rozestoupit, zůstává zástup, který je nejvíce nalevo, na místě, vedlejší zástup zaujme danou vzdálenost od něj, a tak dále, dokud všechny zástupy až po pravý nestojí v daném rozestupu.

Pokud byl vydán povel Zástupy nalevo rozestoupit, zůstává zástup nejvíce napravo pevně stát, a ostatní zástupy postupně zvětšují své rozestupy, čímž posouvají zástup, který je nejvíce vlevo, doleva, dokud všechny zástupy nestojí v požadovaných rozestupech.

Poznámka.

Semknutí řad. (Ranks close)

Pokud zazněl rozkaz Řady semknout, pak se první řada nepohybuje, zejména, pokud oddíl stojí na místě, a ostatní řady se pak přibližují vpřed k této řadě, dokud nezaujmou všechny řady určené rozestupy.

Pokud je to potřeba, můžeš semknout řady vzad, a to pomocí právě těchto slov: Řady, semknout do týlu. Po vydání tohoto povelu zůstává na místě zadní řada, a ostatní řady se k ní přiblíží, aby byl zaujat určený rozestup mezi řadami.

Rozestupování řad

Obdobně pak můžeš nechat řady, aby se rozestoupily od Vedoucích vzad, nebo od Krajníků vpřed. Pokud je ale povel vydán bez určení směru, vykonává se následovně:

Řady rozestoupit. (Ranks open)

První řada se nepohybuje, a ostatní řady ustupují, dokud nezaujmou takové rozestupy, jaké byly určeny, tedy, druhá řada odstoupí a zastaví se, a po ní obdobně i ostatní, jedna po druhé, dokud nestojí správně všechny.

Pokud zazněl povel Řady rozestoupit do týlu, pak celý oddíl postupuje vpřed, až na poslední řadu, která zůstává na místě. Druhá řada z týlu oddílu pak zaujme místo jako první, a po ní ostatní, dokud povel nevykonají všechny.

Poznámka. Semknutí zástupů i řad.

Někdy je potřeba semknout Zástupy i Řady současně, a je to vykonáváno za pochodu. To se používá, když je oddíl rozestaven ve větších rozestupech, a v

okamžiku je potřeba vytvořit prostor pro průchod oddílu jízdy nebo pěchoty, případně je potřeba projít úzkým průchodem, a podobně.

Pokud je oddíl v užším rozestupu mezi zástupy i řadami, a ty potřebuješ, aby se vojáci rozestoupili, příslušný povel zní:

Zástupy i řady rozestoupit. (Opening files and ranks).

To znamená návrat do stejných rozestupů, ve kterých vojáci původně stáli, a nyní se rozestupují zpět v obou směrech na rozestupy, které byly určeny. Pokud oddíl stojí na místě, nejdříve se rozestoupí řady, a až pak zástupy. Při semknutí se k sobě nejdříve přiblíží zástupy, a až poté řady.

Poznámka.

Pokud ale povel zní: **Zástupy i řady semknout do středu,**

pak pouze vojáci, kteří stojí v polovině řad a zástupů a jsou nejbliže ke středu, nemění svou pozici. Přední polovina zástupů se rozestupuje vpřed, a polovina zástupů v týlu vzad, dokud nezaujmou všichni v určených rozestupech.

Obdobně je pak rozestoupení od středu prováděno stejným způsobem, jako to bylo popsáno dříve.

Invertování.

Pokud má velitel záměr přeměnit všechny řady v jeden nebo dva zástupy, a oddíl je vyrovnán v rozestupu tří stop, provede to takto:

První povel zní **Řady rozestoupit, na 6,2** nebo více stop, podle toho, kolik je vojáků v jedné řadě. Následně je vydán povel **Řady k pravému zástupu invertovat.**

Jak jste byli.

Řady nalevo invertovat.

Jak jste byli.

Řady napravo i nalevo invertovat.

Jak jste byli.

Poznámka. Konvertování

Řady napravo konvertovat.

Jak jste byli.

Řady nalevo konvertovat.

Jak jste byli.

Řady napravo i nalevo konvertovat.

Jak jste byli.

Nyní následuje semknutí řad a rozestoupení zástupů, aby totéž, co prováděly řady, když se měnily v zástup, mohly provádět zástupy měnící se v řadu.

Poznámka.

Řady semknout na rozestup.

Zástupy rozestoupit na 6, 12 nebo více stop, podle hloubky oddílu. Vždy přitom pamatuj na to, že 6 stop se nazývá široký rozestup, 12 stop dvojitá vzdálenost, a 24 stop dvakrát dvojitá vzdálenost.

Zástupy napravo k řadě konvertovat.

Jak jste byli.

Zástupy nalevo k řadě konvertovat.

Jak jste byli.

Zástupy napravo a nalevo k řadě konvertovat.

Jak jste byli.

Zástupy semknout na takový rozestup, jaký velitel považuje za odpovídající.

Pokud bys potřeboval projít se zástupy průchodem, nebo z podobného důvodu, pomocí pouze jednoho nebo dvou zástupů, nebo za sebou seřadit zástupy, případně řady, provede se to následovně pomocí povelu:

Poznámka. Seřazení za sebou

Zástupy za pravým zástupem popořadě.

Jak jste byli.

Zástupy za levým zástupem.

Jak jste byli.

Zástupy za pravým a levým zástupem.

Jak jste byli.

Poznámka. Zástupy za zástupy.

Zástupy napravo po 2, 4, 6 nebo více, seřadit.

Jak jste byli.

Zástupy nalevo po 3 nebo více, seřadit.

Jak jste byli.

Zástupy napravo a nalevo po 5, 6, více nebo méně, seřadit.

Jak jste byli.

Poznámka: Řady po řadách

Řady, napravo do řad po 3, 5 nebo více, seřadit.

Jak jste byli.

Řady, nalevo do řad po 2 nebo 4, seřadit.

Jak jste byli.

Řady, napravo i nalevo do řad po 3, 5 nebo 6, seřadit.

Jak jste byli.

Popis způsobu, jakým se provádí tyto poslední povely, ale také mnoho jiných, které jsou zmíněny v této knize, a které uvádějí pouze názvy povelů bez jejich vysvětlení, můžeš nalézt v další části knihy, kde je toto ukázáno, a také je na daném místě blíže popsáno, jak tyto povely využít.

Bylo by možné přidat mnoho dalších záležitostí týkajících se tohoto tématu, ale myslím si, že výše zmíněné povely jsou dostatečné pro všechny ty, kteří je chtějí s úspěchem využít. Všem chápavým důstojníkům pak přeji mnoho úspěchů při využití uvedeného, při vlastním zdokonalování a zkouškách vlastních schopností.

Jak jsem ukázal dříve, vše co se týká provádění povelů a pohybů mušketýry, a zejména pikenýry, které vydal velitel pomocí znamení, a pomocí rytmů udávaných bubeníky, může být totéž použito pro téměř kterékoli pohyby, tedy obracení, zdvojování, protichody a otáčení, rozestoupení a semknutí, pokyny k pochodu rychleji nebo pomaleji, ustupování a podobně, za využití znamení vydávaných velitelem a s odpovídajícím rytmem bubnů.

Nyní následuje krátké připomenutí, týkající se těchto jednotlivých povelů, s důrazem na vzdálenosti a způsob provádění.

Nejdříve, co se týče obracení.

Obracení je povel, který, pokud je prováděn na místě, je některými vyučován tak, že vojáci vždy pohybují nohou, která odpovídá straně zmíněné v povelu. Toto je velmi dobrý způsob, nicméně já se přidržím způsobu používaného dříve a u mnoha národů.

To znamená vždy pohybovat pravou nohou, nezávisle na tom, jestli je vydán povel vpravo nebo vlevo v bok, čelem vzad napravo nebo nalevo. Tedy, vojáci se vždy otáčí na levé špičce nebo patě, přičemž otáčení na špičce je lepší, a lze to provádět, pokud pikovýři stojí v rozestupu tří stop, a mušketýři mají zbraně na ramenou nebo na furketách, podle záměru velitele.

Pokud je jednotka na pochodu, vojáci se vždy otáčí nejdříve tou nohou, která je vzdálenější straně, která byla zmíněna v povelu, při tom mají pikovýři i mušketýři zbraně na ramenou.

Nyní, jednotka je seřazená, s píkami vztyčenými a mušketami na ramenou.

Co se týče všech zdvojování.

Obdobně pamatujte, že při všech pohybech noha odpovídá straně, tedy že vojáci nejdříve pohybují tou nohou, která odpovídá straně zmíněné v povelu. Někteří toto učí opačně, tedy že se má začít pohybovat noha, která je protilehlá ke straně zmíněné v rozkazu velitele. Nicméně způsob, kdy noha odpovídá straně, a tato noha je přesunuta první, tedy pokud je povel na pravou stranu, voják nejdříve přesune pravou nohu, a opačně.

Pamatuj také, že při všech pohybech nebo zdvojeních, pokud vojáci stojí v rozestupu tří stop, mají mít pikovýři píky v pozici k noze, mušketýři pak mají mít muškety na ramenou. Pokud je však toto prováděno v rozestupu větším než tři stopy, mají mít pikovýři píky vztyčené a mušketýři muškety na ramenou, drží je šikmo vzhůru, v ponosu nebo ve výši hrudníku, podle potřeby. Celý oddíl nebo jeho část se pak pohybuje. Všichni ti, kdo jsou v řadách nebo zástupech, které se mají přesunout, musí sledovat své Vedoucí, a držet zbraně tak, jak je mají oni. Vedoucí, nebo také vojáci v přední řadě, pak obdrží povel nebo znamení od velitele.

Dodržuj také to, že při zdvojování napravo se vojáci vracejí na svá místa doleva, a pokud bylo zdvojování prováděno nalevo, vrací se vojáci doprava.

Pokud je prováděno zdvojování po řadách, od Prostředních nebo od Krajníků, všichni muži v těch řadách, které se mají pohybovat, musí sledovat vojáky po své pravici. Podle těchto vojáků se pak mají stejnoměrně pohybovat na určená místa. Stejně tak se mají zachovávat při tom, když se navracejí na svá původní místa, v okamžiku, kdy k tomu dostali povel. Tedy, že se mají pohybovat nikoli jeden po druhém, ale všichni současně.

Při zdvojování zástupů, polovinami řad, po částech, na křídlech nebo na strany, má každý voják sledovat vedoucího zástupu, ve kterém stojí. Spolu s ním se pak současně a stejnými kroky pohybuje. Vedoucí zástupu pak sleduje vlastní zástup, zahájí pohyb nohou na stejné straně, jako byla strana zmíněná v povelu, a ostatní v jeho zástupu ho v tom následují, i když neslyšeli slova povelu.

Nyní uvedu, jak provádět jednotlivé způsoby protichodu, tedy když jednotka zůstává na místě, s ustupováním nebo postupováním, za pomoci znamení bez hlasem vydávaných povelů.

Protichod bez pohybu jednotky se pozná tak, že se Vedoucí obrací na stejné noze, jako byla strana zmíněná v povelu, bez toho aby udělali krok vpřed nebo vzad, dokud se neotočili. Následně Vedoucí procházejí mezi zástupy, a při tom sledují svého velitele. Ostatní vojáci v zástupech se pak současně pohybují vpřed, obrací se na stejném místě jako se obraceli Vedoucí, dokud se čelo oddílu neobrátilo, a není tam, kde byl původně týl, a týl není tam, kde bylo původně čelo oddílu.

Protichod s ustupováním se liší tak, že vedoucí udělají jeden krok vpřed, otočí se na stranu, která byla zmíněna v rozkaze. Druhá a následující řady pak zůstávají na místě, a jakmile Vedoucí projdou kolem nich mezi zástupy, například po jejich pravé straně, pokud byla tato strana zmíněna v povelu, a v určených rozestupech je následují.

Protichod s postupováním je zahájen tak, že Vedoucí udělají jeden krok do týlu pravou nohou, pokud byla pravá strana zmíněna velitelem v povelu nebo pomocí znamení. Jakmile jsou pak Vedoucí dva kroky za druhou řadou, tato řada stejně tak ustoupí o krok zpět, a následuje své Vedoucí v příslušných rozestupech. Stejně tak to provedou i všechny ostatní řady, celý oddíl tak získává vzdálenost proti nepříteli, který se přibližuje, aby zaútočil z týlu. Je to také způsob jak nejrychleji následovat ustupujícího nepřítele a obklíčit ho. Případně lze tento protichod využít i k rychlému zdvojení týlu, pokud se chceš s protivníkem střetnout, na místo jeho obklíčování.

Při všech způsobech protichodu drží pikenyři své píky vztyčené nebo svisle, a pokud je měli na ramenou, musí je v okamžiku otáčení vztyčit, případně držet píku pouze pravou rukou. Jakmile se otočí, mohou pikenyři vrátit své píky opět na ramena. Mušketýři pak mohou mít muškety na ramenou nebo v ponosu, podle potřeby.

Existují i jiné způsoby, jak tyto protichody provádět, ať již po zástupech nebo řadách. Avšak, způsob uvedený zde je nejjednodušší, a myslím si, že také nejlepší, jak dosáhnout toho, co je požadováno.

Pamatuj, že nesmíš používat protichod, pokud je nepřítel na dosah ruky, neboť jednotka je při provádění protichodu promíchaná, a nepřítel by ji mohl snadno rozbít.

Otáčení.

Jakmile máš záměr provádět otáčení, a jednotka je velká a stojí v širokých rozestupech, je nejvhodnější semknout jak zástupy, tak i řady, a zejména zástupy, na rozestup tří stop. Pokud je jednotka malá, zdvoj její řady nebo poloviny zástupů. Pikenyři pak mají mít píky vztyčené, mušketýři muškety na ramenou nebo v ponosu. Jednotlivé způsoby otáčení pak byly zmíněny na straně 27.

Rozdíly mezi prováděním invertování a konvertování.

Dříve bylo zmíněno invertování a konvertování, nyní pak bude širěji ukázán jejich význam, a také, jak se od sebe liší, neboť dříve byl činěn rozdíl pouze v názvu povelu, ale nikoli v tom, jak se tyto povely vykonávaly. Toto bylo chybou, jak bude ukázáno dále.

Velitel vydá povel:

Řady k pravému zástupu, nebo také invertovat.

Pamatuj, že při vykonávání tohoto povelu stojí pravý zástup pevně na místě, Ostatní vojáci v řadách se pak obrátí napravo, a pohybují se tak, že všichni vytvoří jeden zástup. Provádí se to tak, že se každý voják postaví za vojáka, kterého má po své pravici, a všichni tak vytvoří jeden zástup. Také si uvědom, že celá řada, která se pohybuje, musí mít prostor na to, aby se všichni vojáci vešli do prostoru mezi pravého vojáka své řady, který se nepohybuje, a pravého vojáka následující řady, tedy první řada mezi Vedoucím a vojáka, který stojí za ním, druhá řada mezi druhého a třetího v zástupu, a tak dále, jeden od druhého ve stejných rozestupech.

Pokud byl vydán povel Řady nalevo invertovat, stojí levý zástup pevně na místě a nehýbe se, a zbývající část zástupů se pohybuje tak, aby vytvořila jeden zástup ze zástupu stojícího nejvíce vlevo, stejným způsobem, jako to bylo prováděno napravo.

Pokud je vydán povel:

Řady napravo a nalevo invertovat.

Rozdělí se řady ve svém středu na poloviny, a každá z polovin vytvoří zástup z krajního zástupu na své straně, polovina napravo, a druhá polovina nalevo. Takto se vytvoří dva zástupy, což se využívá například při průchodu přes most, lesem, případně úzkými průchody. Také se to využívá, pokud se má vystřelit salvou proti jízdě. Vojáci jsou přitom obráceni dovnitř nebo vně, podle toho, jak určí velitel.

Povel:

Řady napravo konvertovat.

Po tomto povelu se celá řada otáčí napravo kolem vojáka stojícího nejvíce vpravo, ten stojí na místě. Otáčejí se tak dlouho, dokud nejsou vyrovnání s pravým krajním zástupem, a po dokončení pohybu jsou všichni vojáci obrácení napravo, takže vytvoří jedinou řadu. To se používá, pokud mají vystřelit salvu proti nepřítelově jízdě nebo pěchotě, a to například přes řeku, bažinu nebo okraj lesa, případně toho lze využít při mnoha jiných příležitostech. To se týká jak konvertování, tak invertování, podle potřeby.

Řady nalevo konvertovat.

Po zaznění tohoto povelu se všechny řady otáčejí doleva stejným způsobem, jako to prováděly napravo, kolem nejkrajnějšího levého vojáka v řadě. Všichni pak po dokončení povelu hledí vlevo, a tvoří tak jedinou řadu. Vydáním povelu Jak jste byli se pak všichni vojáci navrátí na svá původní místa.

Řady napravo a nalevo konvertovat.

Po vydání tohoto povelu se polovina řad otáčí napravo, a druhá polovina nalevo, následně tak příslušné poloviny hledí napravo a nalevo a tvoří dvě řady. Povelem Jak jste byli je pak navrátíš na původní místa, když vojáci vykonali, co bylo potřeba.

Stejně jako mohou být řady konvertovány do jednoho nebo dvou zástupů, mohou být i zástupy konvertovány do jedné nebo dvou řad, pokud je toto potřeba.

Dávej pozor na to, že když pomocí konvertování nebo invertování měníš řady na zástupy, musíš nechat řady rozestoupit na takovou vzdálenost, jaká odpovídá počtu vojáků v řadě, takže budou mít tito prostor vytvořit zástup, jak bylo veleno.

Pokud máš záměr konvertovat zástupy na jednu nebo dvě řady, je potřeba semknout řady a rozestoupit zástupy na takovou vzdálenost do hloubky útvaru, aby byl mezi řadami dostatek prostoru pro vojáky, kteří do této řady vejdou, a také na to, aby tam dokázali manipulovat se zbraněmi.

Nyní bych rád osvětlil, jak se tyto povely používají, neboť to není všeobecně známo, ani to nebylo v minulosti příliš procvičováno.

Tyto povely jsou tedy vykonány následovně:

Povel zní takto:

Zástupy napravo k řadě konvertovat.

První voják, tedy Vedoucí každého zástupu, stojí pevně na místě, druhý voják v zástupu pak jde napravo od Vedoucího, třetí napravo od druhého, a stejně tak se přesunují i všichni ostatní vojáci v zástupu, aby stáli napravo vedle stejného vojáka, který stál v zástupu před nimi. Vydáním povelu Jak jste byli se pak vojáci navrátí na svá původní místa.

Zástupy nalevo k řadě konvertovat.

Tento povel je vykonán obdobně jako předchozí, celý zástup postupuje nalevo vedle Vedoucího příslušného zástupu, a vytvoří tak jedinou řadu.

Zástupy napravo i nalevo konvertovat.

Přední řada stojí pevně na místě, stejně jako tomu bylo v předchozích případech. Zbytek jednotky se rozdělí na pravou a levou polovinu podle toho, na které straně stojí Vedoucí příslušných zástupů. Pravá polovina se pak přesunuje napravo od svých Vedoucích, levá polovina zástupů nalevo. Uprostřed jednotky pak zůstává bojný prostor, což je možné využít pro průjezd jízdy, vozů, dělostřelectva a podobně.

Podobně jako je tomu u konvertování v jedinou řadu, lze toto využít při pochodu skrz úžinu, a přitom vést palbu řada po řadě, ať již jsou řady konvertovány pomocí otáčení, nebo vojáci ustoupili jeden za druhým. Po výstřelu pak vojáci pokračují v pochodu, a po průchodu překážky se pomocí povelu Jak jste byli navrátí na svá místa.

Toto vše může být provedeno napravo, nalevo nebo na obě strany při rozdělení řady.

Zástupy jeden za druhým.

Tento povel zní:

Zástupy za pravým zástupem, nebo také popořadě.

Tento povel slouží k přeskupení všech zástupů do jediného zástupu. Pokud byl v povelu zmíněn pravý zástup, pak tento pravý zástup jednotky, případně její části, postupuje jako první vpřed. Druhý zástup ho následuje, třetí zástup následuje druhý, a tak dále, jeden zástup za druhým. Jedno z použití mezi mnoha jinými je přechod mostu, nebo také, když je potřeba projít kolem velkého dělostřeleckého kusu, a podobně. Pokud pak oddíl prošel skrze překážku, jednotlivé zástupy se opět navrátí do čela oddílu, aby se celá jednotka seřadila zpět.

Nyní následuje jiný způsob, jak projít skrze překážku nebo jak omezit nebezpečí nepřátelské střelby, a podobně.

Povel zní takto:

Zástupy, seřad'te se po 2, 4, 6 nebo více, podle šířky průchodu.

Pokud toto bylo veleno napravo, vystoupí nejdříve před jednotku pravý zástup, a ten vytvoří po řadách tolik zástupů, kolik bylo zmíněno v povelu. Jakmile toto provede první zástup, pokračuje v tomtéž následující zástup, tedy vyrazí vpřed, a uspořádá se po řadách tak jako předcházející.

Pokud byl povel vydán nalevo, vyrazí jako první levý krajní zástup, a seřadí se tak, jak to bylo uvedeno. Ostatní zástupy pak provádějí totéž, dokud není celá jednotka uspořádána podle tohoto povelu.

Existuje i jiný způsob, jak toto provést, a to Řady, seřad'te se do řad po 3, 5, 7 nebo více, podle potřeby.

Tento povel zní:

Řady napravo seřadit po 3, 5, 8, a podobně.

Pokud je jednotka uspořádána do řad po deseti, a je veleno Řady, napravo do řad po třech seřadit, vyrazí vpřed nejdříve tři vojáci, kteří stojí napravo v první řadě, a vytvoří novou první řadu. Další tři po nich vytvoří druhou řadu, a následující tři třetí řadu. Poslední voják, který zůstal v původní první řadě, se postaví jako první napravo za vojáka třetí řady. Následně se vedle něj postaví první dva muži původní druhé řady, a vytvoří tak čtvrtou řadu. Ostatní řady pak následují jejich příkladu, dokud není celá jednotka seřazena tak, jak je potřeba.

Pokud bylo v povelu zmíněno seřazení nalevo, vyrazí vpřed nejdříve voják, který je v první řadě nejvíce nalevo, a spolu s ním dva další vojáci, aby vytvořili novou první řadu. Vojáci pak dále postupují stejně, jako při seřazení napravo, dokud není takto seřazena celá jednotka. Podobným způsobem se postupuje, ať již je zmíněn jakýkoli počet vojáků pro seřazení.

Dejte pozor na to, že kdykoli má být kompanie, ať již na místě určeném pro cvičení, nebo kdekoli jinde, spojena s dalšími kompaniemi, seřaď všechny své mušketýry do jedné jednotky napravo od pikenýrů, jak jsem to již dříve ukázal.

Pokud je kompanie v počtu sta mužů nebo méně, a polovinu z ní tvoří pikenýři, druhou polovinu pak mušketýři, jsi povinen pochodovat s touto kompanií tak, že všichni mušketýři jsou seřazení v jedné jednotce před pikenýry. Zástupy, a to jak pikenýrů, tak mušketýrů, mají hloubku deseti vojáků, což se nyní používá u většiny národů, nebo o hloubce osmi vojáků, pokud je to potřeba. Jakmile se na pochodu zastavíš, vysuň vpřed jednotku pikenýrů vedle jednotky mušketýrů, aby obě jednotky stály vyrovnané jedna vedle druhé.

Pokud je však počet vojáků v kompanii větší, takže můžeš vytvořit šest nebo více zástupů mušketýrů, můžeš jednotku mušketýrů rozdělit. Na pochodu tak, že polovina mušketýrů pochoduje před pikenýry, a druhá polovina za nimi. Pokud je to možné, musíš vždy dodržet, aby měly zástupy hloubku deseti vojáků, nebo nejméně osmi. Dohlédni také na to, abys nikdy neměl vojáky na pochodu seřazené pouze po dvou v řadě, neboť takto není možné, aby vojáci rychle a pohodlně zaujali bojové postavení. Proto je řaď nejméně po třech, nebo po více. Když se pak na pochodu zastavíš s prvním oddílem mušketýrů, nechej zbývající části jednotky, aby pochodovaly dále vpřed, dokud není první část pikenýrů vyrovnaná s oddílem mušketýrů, který již stojí. Následně stejně vyrovnej i druhou část pikenýrů. Jako poslední pochoduje na své místo druhý oddíl mušketýrů, dokud nejsou všechny oddíly stejně vyrovnané.

Pamatuj na to, že při všech pochodech, kdy se kompanie, případně větší nebo menší batalion zastaví, Mají dát pikenýři píky k noze, a mušketýři muškety na furkety, všichni pak zůstávají stát vyrovnaní ve svých řadách a zástupech.

V okamžiku, kdy velitel vydá povel

Na pochod,

Pamatuj že všichni vojáci musí dát své zbraně na ramena, jak pikenýři, tak mušketýři, a mají je držet šikmo, pokud nebylo veleno něco jiného.

Při seřazení musí mít pikenýři píky vztyčené.

Při útoku, a to zejména na čele oddílu, pokud je oddíl hluboký osm nebo deset řad, drží zadní polovina zástupů píky šikmo vpřed přes hlavy přední poloviny zástupů, která drží píky v pozici k boji. Tímto způsobem nejsou píky tak náchylné na poškození z důvodu ostřelování nepřítelem, jak by tomu bylo, pokud by byly píky vztyčené.

Pamatuj také, že pokud vojáci procházejí průchodem nebo bránou, mají pikenýři držet píky šikmo vpřed, pokud je to pak malá brána nebo dveře, mají mušketýři uchopit muškety s furketami, a držet je šikmo vpřed. Po průchodu překážkou pak všichni vojáci vrátí své zbraně do původní pozice.

Nyní bude zmíněno spojování několika kompanií do jednoho útvaru.

Uvažujme okamžik, kdy je několik kompanií přivedeno na stejné místo, aby byly spojeny dohromady do jedné, dvou tří nebo více jednotek.

Plukovníkova kompanie, nebo kompanie nejstaršího kapitána, zaujme své místo jako první, a to napravo od ostatních. Všichni mušketýři této kompanie pak mají stát napravo od pikenýřů, a všichni vojáci v širokých rozestupech, oddíl mušketýřů na dvojitou vzdálenost od pikenýřů. Podobně se pak postaví zbývající kompanie, v pořadí podle důstojnosti jejich kapitánů, každá kompanie dvacet stop od následující.

Poté vel všem mušketýřům, aby se přesunuli padesát stop do týlu, a rozděl je na jednotlivé sekce nebo oddíly po čtyřech zástupech v každé sekci. Jejich zástupy pak mají stát v základním rozestupu tří stop. Následně spoj všechny pikenýry do jedné jednotky, případně do dvou nebo tří, podle jejich celkového počtu, případně podle instrukcí Seržant Majora nebo jiného nadřízeného velitele celého útvaru. Pikenýři pak mají také stát v základním rozestupu. Následně vel, aby se na obě křídla každé jednotky pikenýřů přesunuly jednotky mušketýřů, které rozdělíš stejně jako pikenýry, tedy na jednu, dvě nebo tři části.

V okamžiku, kdy všichni důstojníci zaujali své pozice podle svého stáří, nebo jak určil Seržant Major, celý útvar vypochoďuje v průvodu, nebo uspořáďán do čtvercového batalionu, pokud je útvar rozdělen na tři bataliony. Nejdřívě vypochoďuje jeden z batalionů, a následují ho další dva, které pochodují vyrovnané vedle sebe, ale v takové vzdálenosti od sebe, jaká je šířka prvního batalionu, takže nejvíce levý zástup batalionu, který pochoduje v druhém sledu napravo, pochoduje přímo za nejvíce pravým zástupem prvního batalionu. Nejvíce pravý nebo krajní zástup posledního batalionu jde přímo za levým nejkrajnějším zástupem prvního batalionu. Oba tyto bataliony, tedy druhý a třetí, pochodují, pokud to umožňuje terén, šedesát kroků za prvním batalionem. Když je první batalion na pochodu, pochodují všechny, a jakmile se tento první batalion zastaví, zastaví se všechny. Všechny bataliony se pohybují současně, tedy současně pochodují, otáčejí se nebo stojí, podle příkladu prvního batalionu, pokud nebyl danému batalionu vydán jiný rozkaz nadřizeným velitelem celého útvaru.

Pamatuj, že pokud je na křídlech jednotek pikenýrů vždy pouze jedna sekce mušketýrů, ustupují mušketýři na pravém křídle po výstřelu napravo, a levé křídlo mušketýrů ustupuje nalevo.

Pokud jsou ale jednotky větší, takže se jednotlivá křídla batalionu skláďají z více sekcí, musí všichni mušketýři, a to jak ti na pravém, tak ti na levém křídle, potom co vystřelí, ustupovat napravo a skrze mezery mezi jednotlivými sekcemi, které jsou mezi sekcemi ponechány právě k tomuto účelu. Těmito mezerami pak mušketýři ustupují do týlu.

Pamatuj, že pokud batalion postupuje proti nepříteli, a má být vedena střelba, mají se ke střelbě připravit první dvě řady, které pak postupují deset kroků před jednotku, kam jsou dovedeny seržanty. Jakmile první řada zamíří, vyrážejí vpřed následující dvě řady, které se ke střelbě připraví na pochodu. Řady pak střílí jedna po druhé, a po výstřelu ustupují napravo do týlu vlastních zástupů, a přitom se opět připraví ke střelbě. Postupně takto vedou střelbu i ostatní řady. Pakliže se ale batalion přiblíží k nepříteli na kontakt pikenýrů, vedou první řady střelbu vyrovnané s první řadou pikenýrů. Pokud je batalion donucen ustupovat, připraví se ke střelbě všichni mušketýři najednou, založí muškety do furket a kryjí si pánvičky, střelbu pak vedou řada po řadě, a po výstřelu co nejrychleji ustupují do týlu.

Střelba při pochodu směrem od nepřítele.

Pamatuji, že když má být vedena střelba v týlu, popořadě se připraví ke střelbě vždy dvě a dvě řady, a vystřelí vyrovnaní s poslední řadou pikénýrů, a jakmile daná řada vystřelila, ustupuje napravo mezerou mezi sekcemi rychlým pochodem na čelo oddílu, kde se zařadí před své zástupy. Stejně tak postupují ostatní řady. Toto má být prováděno, pokud batalion ustupuje před nepřítelem, a tento jej pronásleduje.

Nyní následuje popis, jak vést střelbu na křídlech.

Pokud je jednotka na pochodu, existují tři způsoby, jak vést střelbu na křídle. **První je tento.**

Použije se, pokud jednotka nebo batalion pochoduje podél říčního břehu, bažiny, lesa nebo vinice, a je napadena jízdou nebo pěchotou, pokud k tomu došlo na obou křídlech současně. Nejdříve se vnější zástupy na obou křídlech jednotky připraví ke střelbě, a následně vydá velitel povel: Napravo i nalevo zamířit. To se provede tak, že se zmíněné zástupy na obou křídlech ve třech krocích připraví ke střelbě, obrátí se do určeného směru, zamíří a vystřelí. Následně stojí na místě, pouze se obrátí do toho směru, v jakém byli původně, tedy vpřed. Na místě čekají do té doby, dokud následující zástupy, které pochodují s jednotkou, také nevystřelí stejným způsobem, jako to provedly tyto zástupy. První zástup nyní začne pochodovat vpřed, vyrovná se s druhým zástupem a oba pak stojí pevně na místě, dokud nevystřelí třetí zástup. Stejně tak postupují i všechny ostatní zástupy. Na čele těch zástupů, které již vystřelily, musí stát seržant, případně, pokud je jednotka velká, vykoná toto jemu nadřízený velitel. Tento důstojník pak shromáždí celé křídlo, a připojí je vyrovnané k čelu jednotky pikénýrů.

Druhý způsob, jak provádět střelbu na křídlech.

Pokud je toto opět prováděno na obou křídlech, připraví se vnější zástupy na obou křídlech ke střelbě, a na povel velitele zamíří. Po výstřelu se opět obrátí do původního směru, a stojí pevně na místě, do té doby, dokud Vedoucí těchto zástupů, které právě vystřelily, nemají volný prostor mezi sebou a zbytkem jednotky, tedy mají odstup jednoho kroku od Krajníků následujících zástupů. V tom okamžiku vedou Vedoucí tyto zástupy rychlým krokem vpřed a na opačnou stranu vlastní sekce, tedy do mezery mezi pikénýrské části, dokud není tento zástup vyrovnaný s ostatními Vedoucími, a všichni mušketýři s vlastními řadami sekce. Stejným způsobem jako první zástup pak vedou střelbu i všechny ostatní zástupy. Pamatuji však při tom na to, že jakmile daný zástup vystřelí, má se okamžitě opět začít připravovat ke střelbě, ať již jednotka stojí na místě nebo pochoduje.

Třetí způsob, jak vést palbu na křídlech.

Nejdříve dostanou vnější zástupy na obou křídlech povel, aby se připravily ke střelbě, při tom jsou však stále vyrovnané s tělesem jednotky, a to do toho okamžiku, dokud nejsou všichni mušketýři zástupu připravení ke střelbě. Jakmile jsou připravení, na povel se obrací na stranu, která byla určena, tedy směrem na nepřítele, ať již tento stojí na pravém nebo levém křídle jednotky, případně na obou. Zástupy pak současně vystřelí, a jakmile vystřelily, stejně tak jako u předchozích dvou způsobů vedení střelby na křídlech zůstávají mušketýři stát na místě. Pouze rychle uchopí furkety spolu s mušketami, a obrátí se čelem vzad. Voják v týlu zástupu, tedy Krajník, se tak stává Vedoucím daného zástupu, a tento voják vede mušketéry rychlým krokem, nicméně tak, aby byl zástup vyrovnaný, do týlu a do mezery u jednotky pikenýrů. Tam se zastaví vyrovnaný s Vedoucími ostatních zástupů, takže voják, který byl původně Vedoucí, zastává nyní pozici Krajníka.

Pamatuj, že se při všech způsobech vedení střelby na křídlech druhý zástup připravuje ke střelbě již v okamžiku, kdy první zástup zamíří. Přitom však tento druhý zástup musí stále pochodovat s ostatními střelci jednotky, a nezačít se připravovat k zamíření, dokud předchozí zástup nevystřelil.

Při posledním způsobu vedení střelby na křídlech je potřeba dvojího výstřelu, aby se Vedoucí daného zástupu navrátil zpět na své původní místo.

Díky tomuto způsobu přípravy ke střelbě jsou dvě stovky mušketýrů schopny vystřelit tolikrát v krátkém čase, jako tři stovky mušketýrů při střelbě jiným způsobem.

Mohl bych k tomuto tématu napsat ještě velmi mnoho, nicméně doufám, že to co jsem uvedl nyní uspokojí mé přátele, kteří jsou upřímného srdce, a posoudí toto dílo smířlivě. Také proto, že vím, že bylo na toto téma vydáno v posledních letech v tomto království mnoho výborných knih, které se věnují vojenskému řemeslu, zejména Ponaučení pro výcvik se zbraněmi, vydané příkazem Pánů nejslechetnější Tajné Rady jejího královského Veličenstva, a také třináct dalších, sepsaných schopnými a ostřílenými Pány šlechtici ve službě, jakož i dílo, které zde předkládám.

Pokud mi bude svěřena jakákoli velitelská pravomoc u jízdých jednotek, tak jako tomu doposud bylo u jednotek pěchoty, mám záměr také sepsat mé zkušenosti a poznatky týkající se jejich výcviku a válečného nasazení. Nicméně, z tohoto a některých dalších důvodů toto ve svém díle vypouštím, neboť mám na paměti pouze ještě nezkušené důstojníky jízdy, nebo důstojníky, kteří nebyli tak zkušení, jak by zasloužili, kteří sledovali výcvik pěších jednotek, což by je samotné mnohemu užitečnému naučilo co se týče výkonu jejich povinností. (Neboť co se týče výcviku jízdy a pěchoty, není zde příliš rozdílů.

Dříve, než budu pokračovat dále, dovoluji si připomenout několika slovy to, co se týká Praporečnicků, se zaměřením na jeho povinnosti, a způsob zacházení s praporem.

Standarta nebo prapor reprezentují čest a reputaci Kapitána a jeho Vojáků. Proto je potřeba, aby byl praporečnick nejen dobrým vojákem, odvážným a statečným, ale také rozvážným a moudrým ve svých radách, a také proto, že pokud je Kapitán a Poručík mimo jednotku, má nad nimi stejnou pravomoc jako Kapitán.

Kdykoli je pak kompanii přikázáno, aby se shromáždila, musí být na místě mezi prvními, a také se musí dobře starat o prapor. Vždy se musí postarat o to, a by byl prapor dobře strážěn, a být připraven udělat cokoli, co vyžaduje jeho služba.

Když v posledních letech nejvyšší velitel určoval povinnosti každého důstojníka, a také jeho zodpovědnost v rámci dané funkce, o praporečnicích zmiňoval toto:

Praporečnick nemá nikdy opustit své místo, ať již z důvodu jakéhokoli nebezpečí, nebo opustit svou standartu i pod hrozbou smrti.

Na pochodu má nést svou standartu rozvinutou a vlající, položenou na rameni, zařazen pak má být před jednotkou pikenýrů. Pokud je pak zařazen v batalionu, stojí někdy se svou standartou, kterou má vztyčenou a na prsou, ve středu pikenýrské jednotky, mezi polovinami zástupů.

Při shromáždění má mít standartu svinutou nebo srolovanou.

V přítomnosti generála nebo jiného nejvyššího velitele musí mít prapor rozvinutý a vlající, a v okamžiku, kdy kolem něj prochází, má svou standartu sklonit, a to tak, aby hrot byl ve výši kolene, ovšem má vykonat pouze toto, bez dalších poct.

Ovšem pokud jednotka prochází okolo krále nebo knížete, má se k tomu, že skloní standartu, také uklonit a pokrčit jedno koleno.

Vojáci pak nikdy nesmí utéci od své standarty, nebo ji opustit, dokud se neutáboří, a následně mají povoleno od kapitána vzdálit se.

Způsoby držení standarty.

Uvědom si, že tam kde se nyní vedou války, a zejména v táboře, nebo u vojska v poli, má praporečník povinnost nevystavovat svou standartu, ale pouze držet ji vlající, a to jak při pochodu, tak v bitvě, nebo když jednotka stojí na místě. Případně je povinen ji sklonit, jak jsem to již uvedl dříve.

Avšak v naší zemi se výcviku nebo setkání domobraneckých jednotek praporečník neúčastní, proto zde více rozvedu pozice pro zacházení se standartou.

Praporečník může většinu těchto pozic zaujmout stejně, jako se to provádí s píkou, až na odložení na zem, držení standarty hrotem ve výši obličeje (Cheek) a vlečení. V posledních dvou případech může na místo toho držet standartu oběma rukama svisle (comport).

1. Uchop standartu.
2. Standartu k noze.
3. Standartu na rameno.
4. Standartu vztyč.
5. Standartu šikmo vpřed.
6. Standartu svisle.
7. Standartu k boji.
8. Standartu na prsa.
9. Standartu sklonit.

Při vystavení standarty.

1. První pozice, z ruky do ruky.
2. Druhá nad hlavou, s držením jednou rukou.
3. Třetí, dvakrát nad hlavou, se změnou rukou.
4. Dokola nad hlavou.
5. Zezadu.
6. Napříč.
7. Pro ustupování.
8. Pro postupování.
9. Svinutí, nebo také sbalení standarty.

Nyní budou následovat jednoduchá vyobrazení, o kterých jsem se zmiňoval v úvodu. Tato vyobrazení ukazují menší nebo větší oddíly, a také ty věci, které byly uvedeny dříve, takže mohou být všemi jednodušeji pochopeny a zapamatovány.

Všimněte si následujících písmen, která označují pozici každého důstojníka, a také čelo, týl a křídla jednotky.

C Kapitán.

L Poručík.

E Praporečnick.

S Seržant.

D Bubeník.

Fr. Čelo.

Re. Týl.

Rf. Pravé křídlo.

Lf. Levé křídlo.

P. Pikenýři.

M. Mušketýři.

Kapitán vede oddíl na jeho čele. To platí, pokud je oddíl v poli, nebo postupuje proti nepříteli.

Pokud oddíl není v poli, bojuje v týlu nebo pochoduje od nepřítele, nachází se kapitán vždy nejbližší ve směru nepřítele.

Poručík se nachází v týlu, pokud je kapitán v čele jednotky, nebo na jejím čele, pokud je kapitán v týlu.

Praporečnick se nachází na čele oddílu pikenýřů, někdy pak také mezi polovinami zástupů pikenýřů.

Seržanti jsou vně na křídlech, a při boji vedou vpřed řady nebo zástupy mušketýřů při vedení střelby.

Bubeníci jsou na pochodu nebo při pohřebním průvodu umístěni mezi třetí a čtvrtou řadou. V bitvě se pak nacházejí v rozích oddílu, na křídlech a ve středu u praporu.

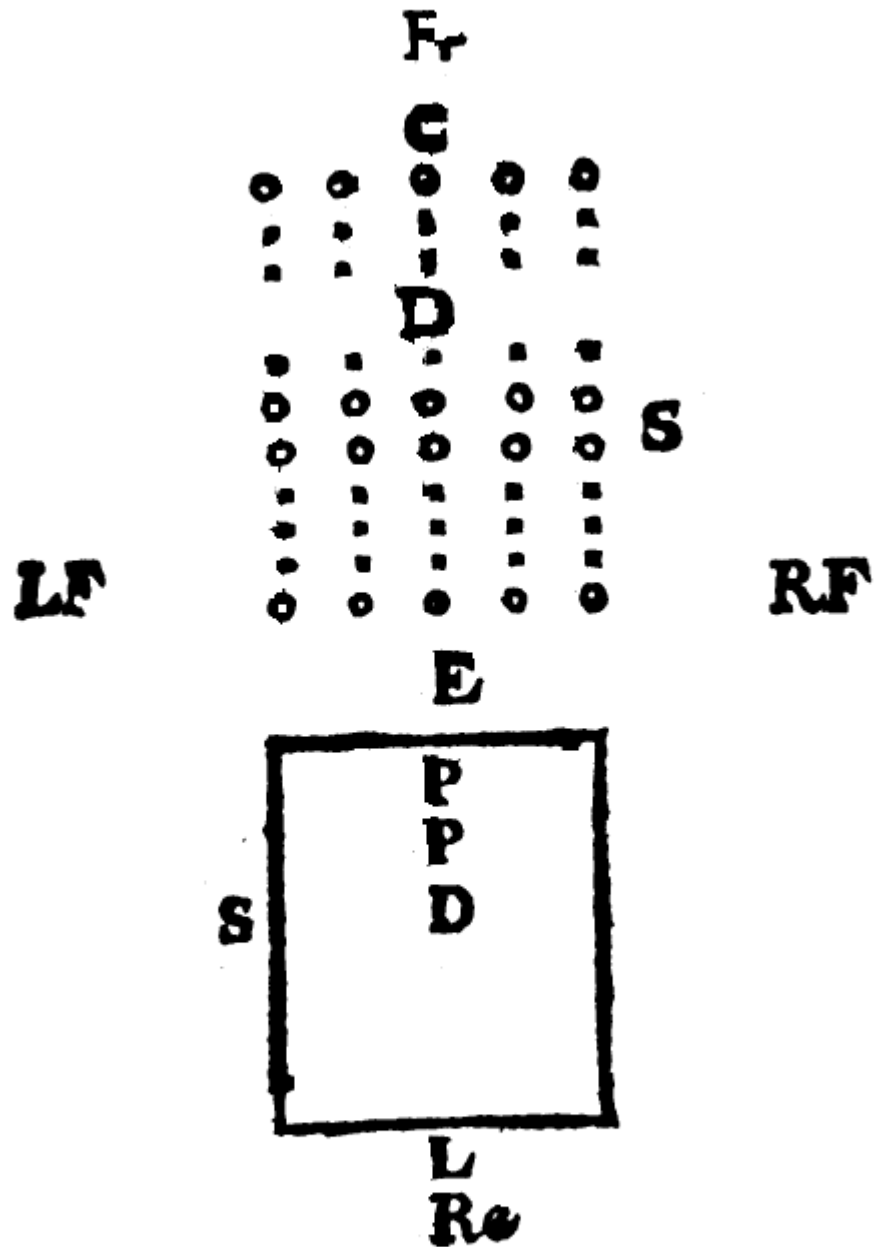
Všimněte si, že na vyobrazeních jsou zobrazeny jednoduché čtverce, značky o a malé tečky.

Jednoduché čtverce označují pikenýry, značky o a tečky mušketýry. Značky o pak označují Vedoucí, Krajníky a Prostřední.

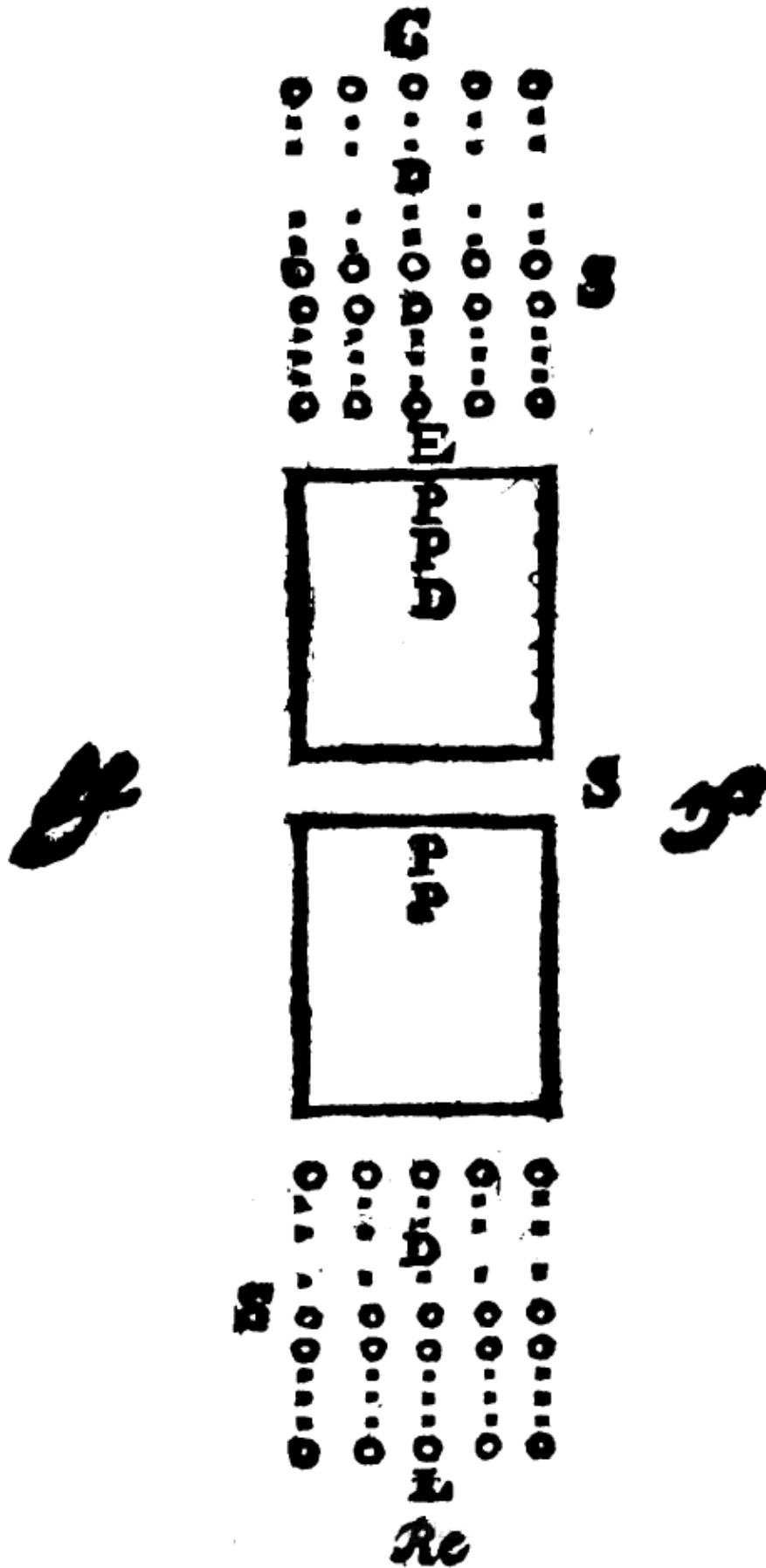
Všimněte si také, že pokud je více kompanií spojeno do jednoho velkého tělesa, Seržant Major určí každému důstojníku místo, které má zaujmout, aby na něm vykonával, co je zapotřebí.

Tabulka na konci knihy obsahuje seznam a odkazuje na jednotlivá témata uvedená v této knize.

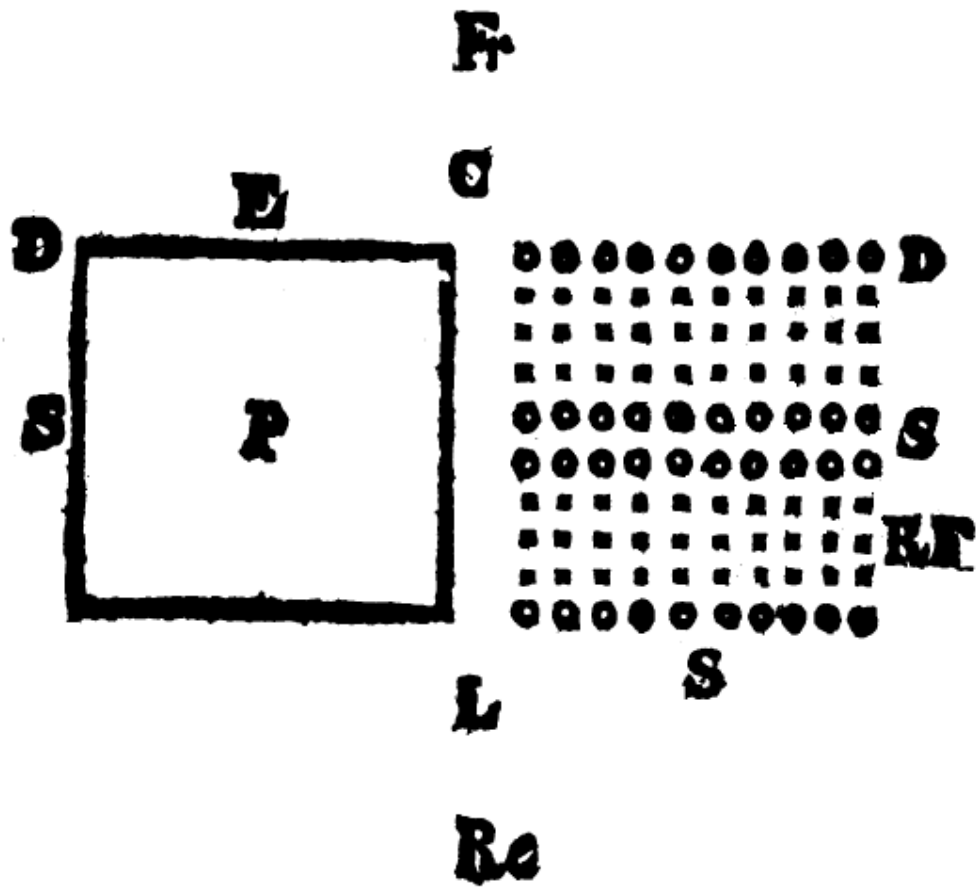
Kompanie sta vojáků na pochodu. Polovina z vojáků jsou pikenýři, a polovina mušketýři.



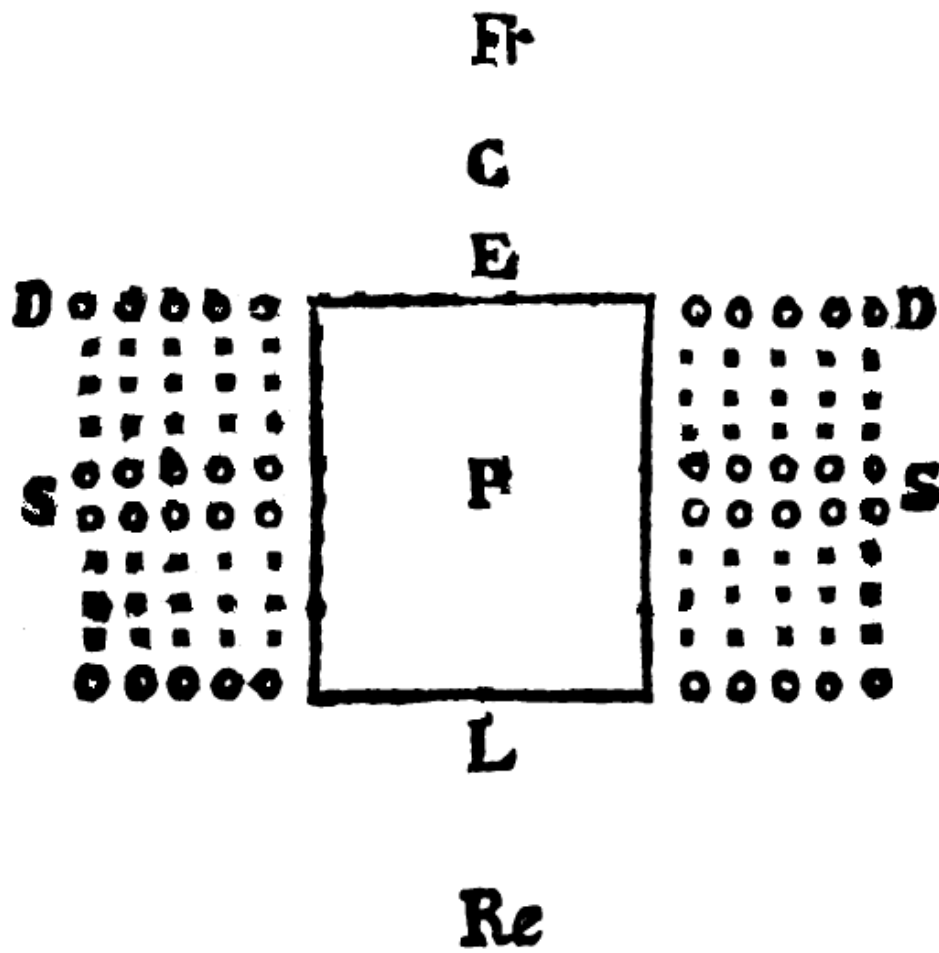
Kompanie dvou set vojáků na pochodu.



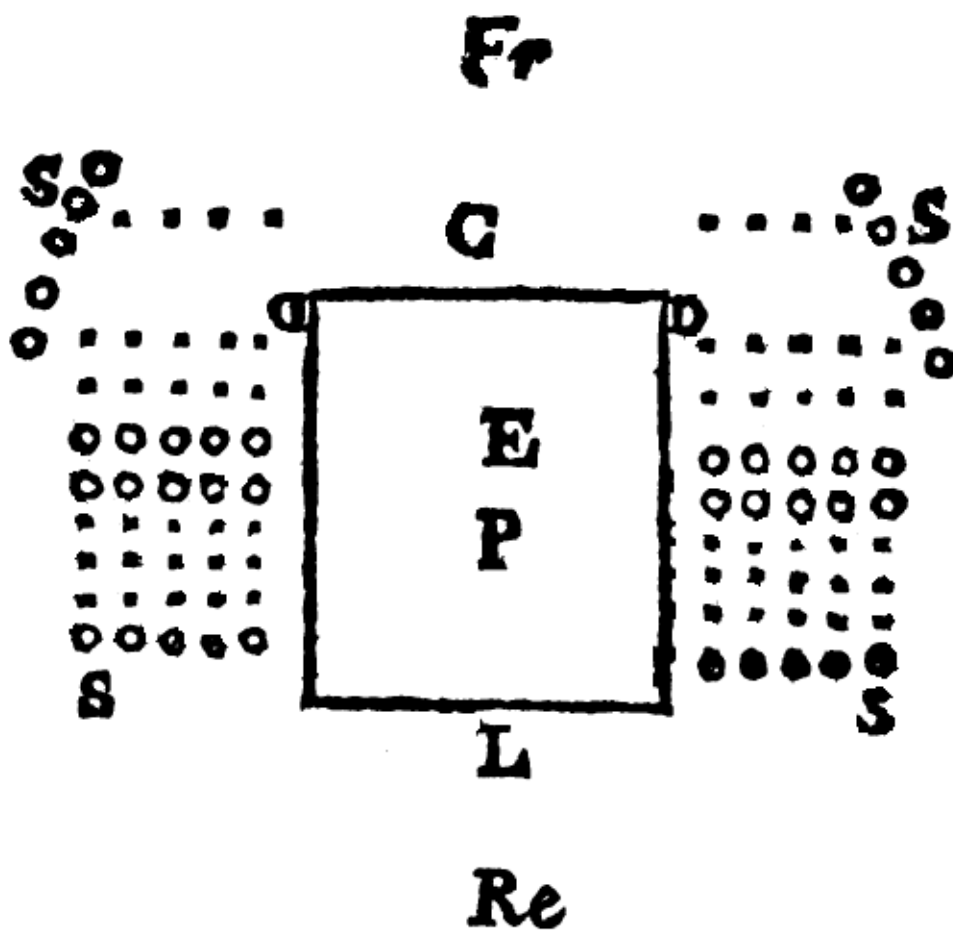
Uspořádání kompanie na cvičení, se všemi důstojníky stojícími na svých místech.



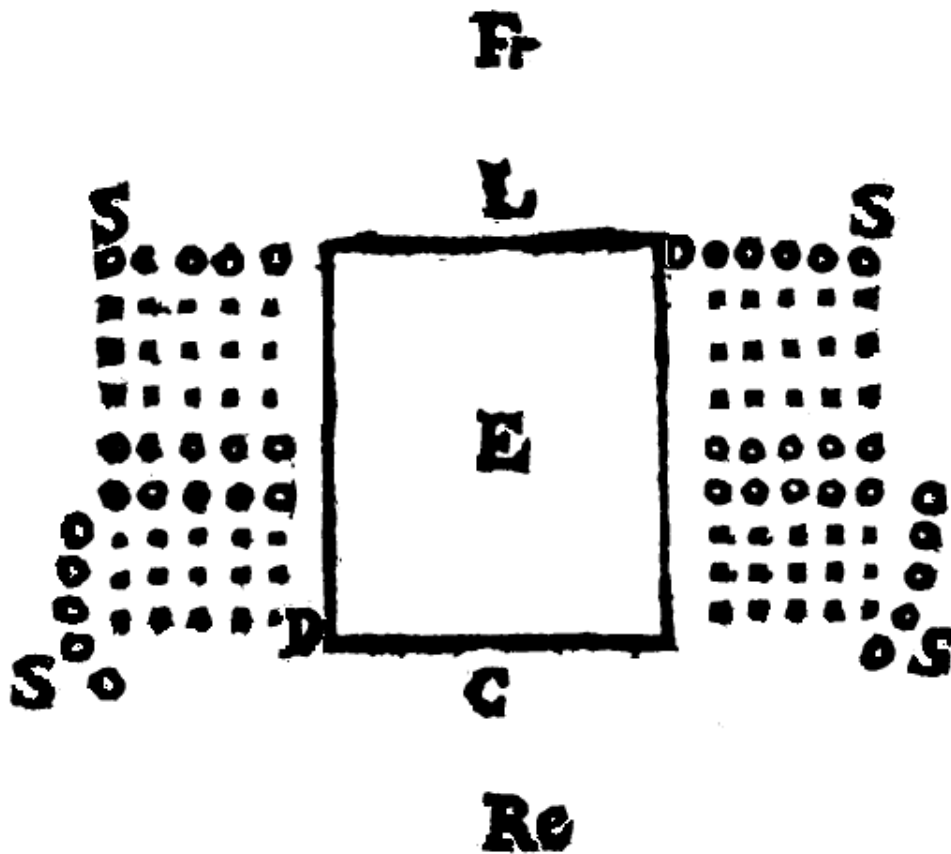
Jednotka uspořádaná do bitvy se všemi důstojníky na svých místech



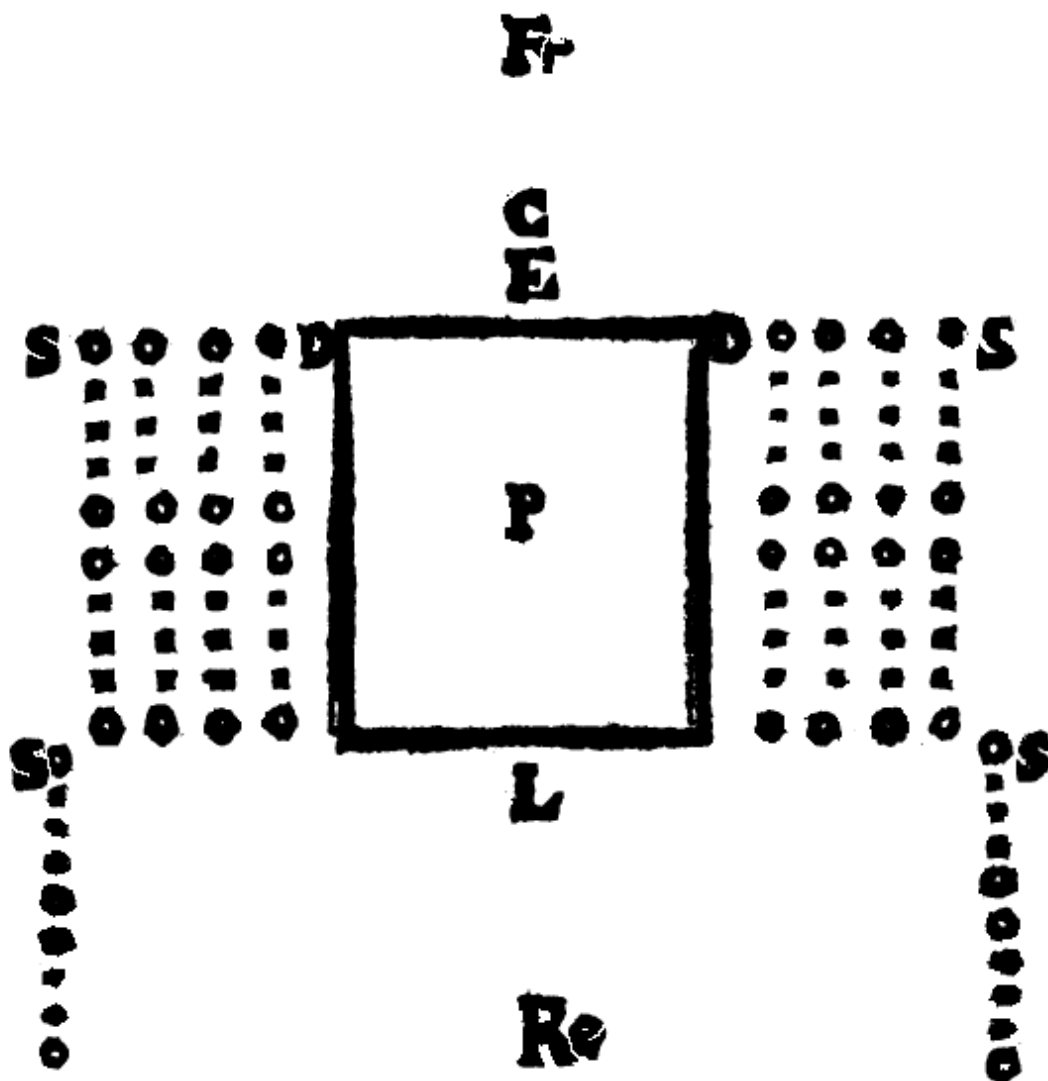
Batalion o dvou stech vojákůh postupující proti nepříteli, který vede střelbu vpřed. První řada odchází poté, co vystřelila, její řady se otáčí a ustupují do týlu.



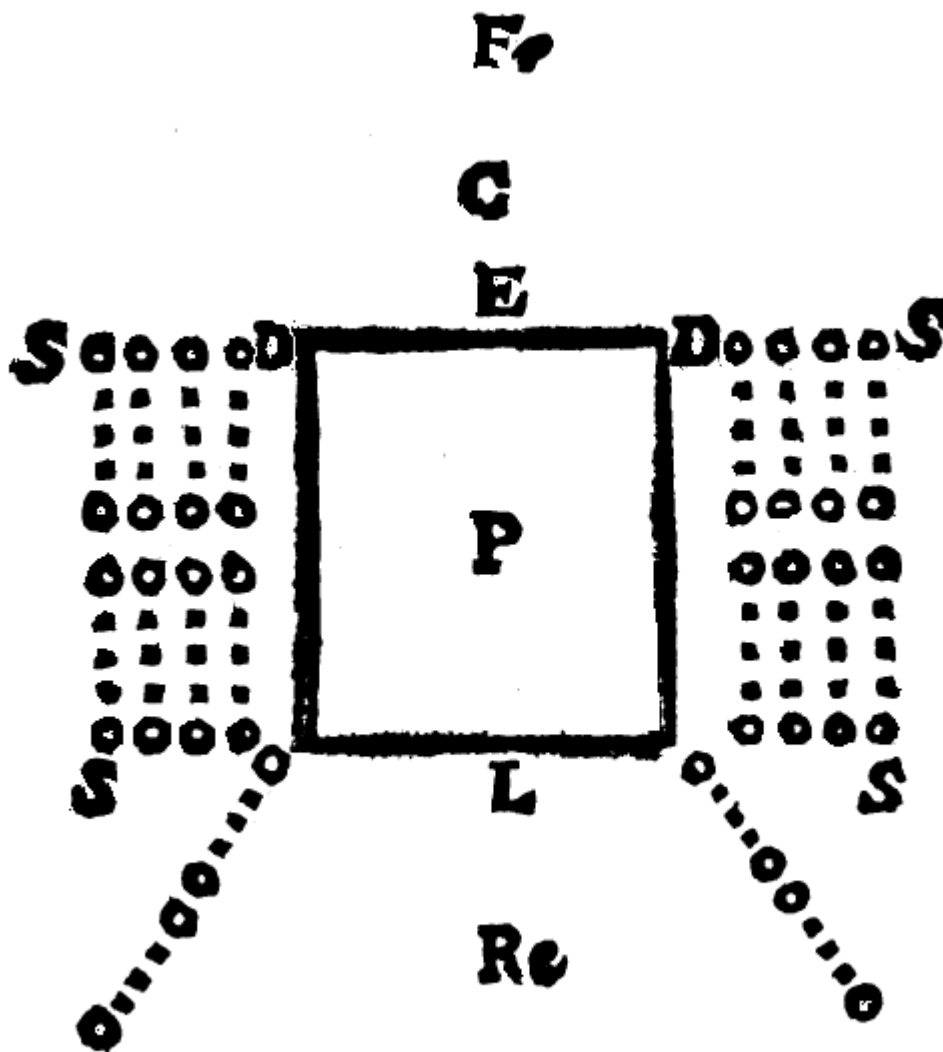
Jednotka pochodu jící od nepřítele, která vede palbu do týlu. Řady odcházejí po výstřelu po pravé a levé straně rychlým krokem do čela jednotky.



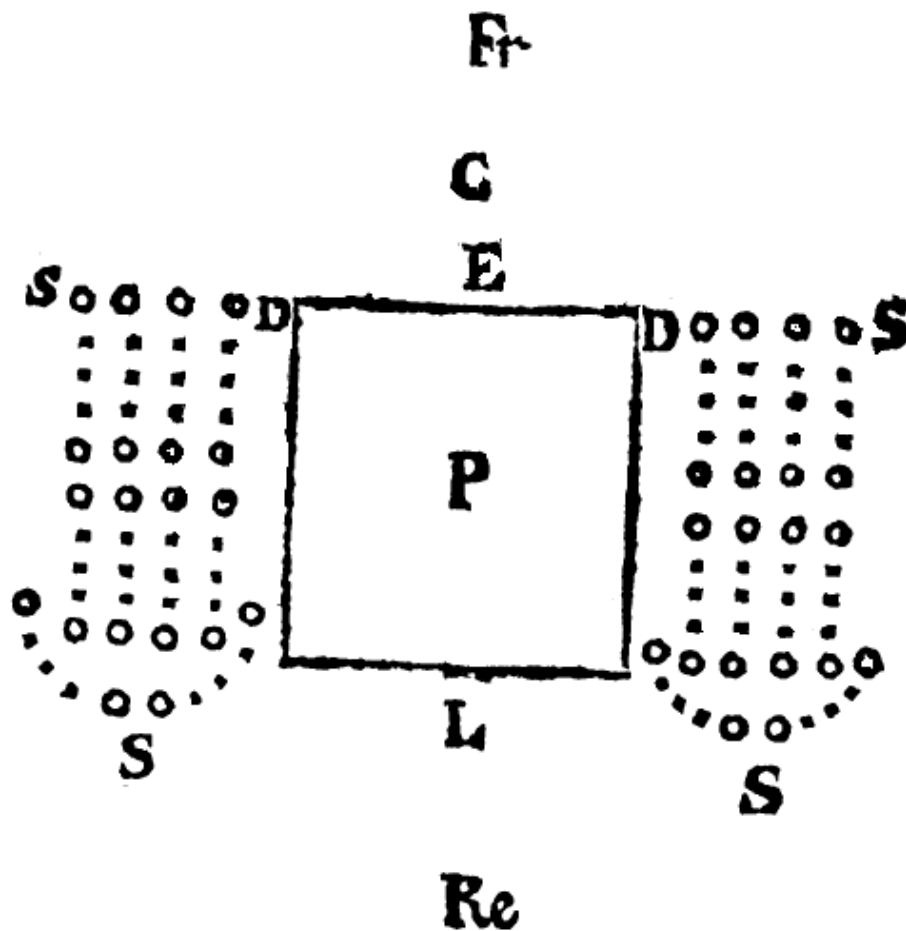
Batalion na pochodu, který vede palbu na obou křídlech. První zástupy vystřelily, stojí na místě a pouze se obracejí do původního směru. Tam čekají, dokud nevystřelí druhý zástup, a pak postoupí na úroveň druhého zástupu, kde stál původně. Stejným způsobem pak vedou střelbu i ostatní zástupy.



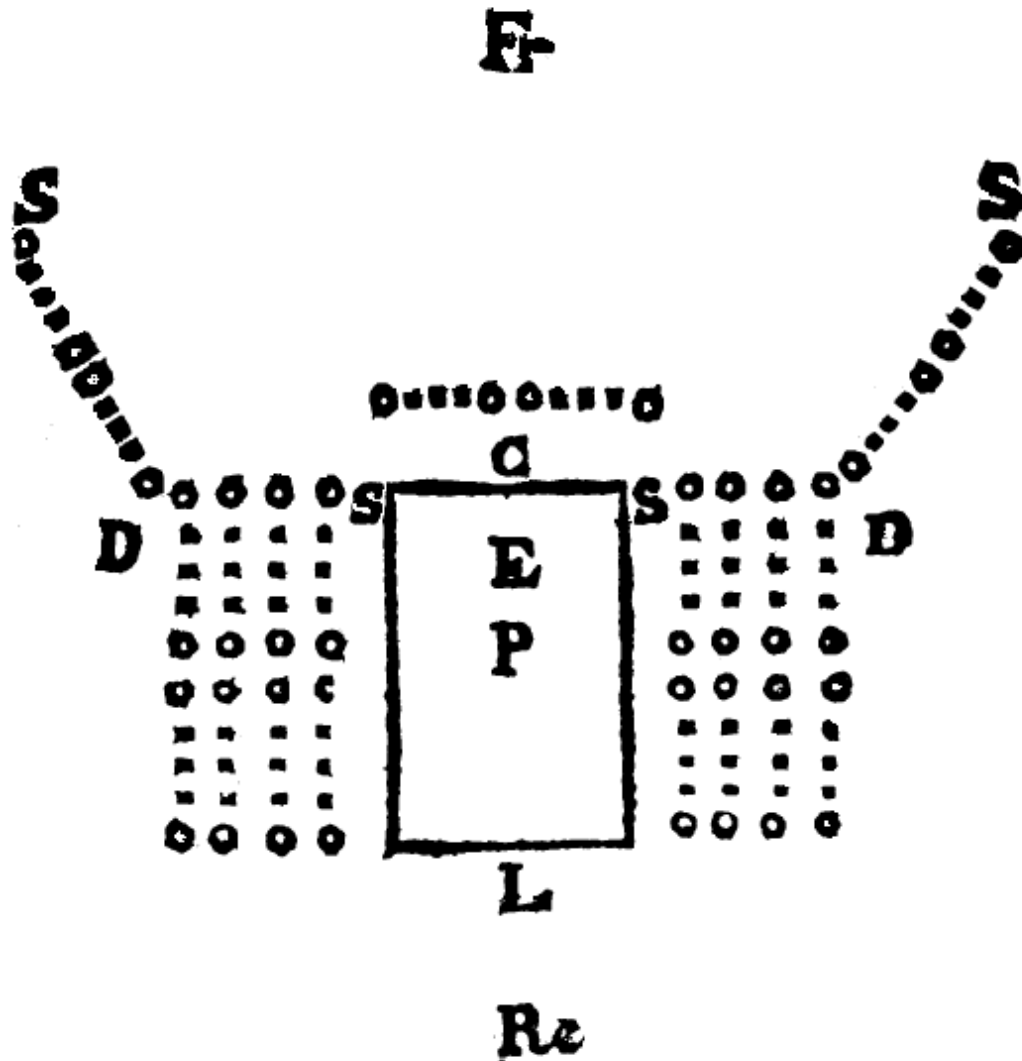
Druhý způsob, jak vést střelbu na obou křídlech. Poté, co zástupy na obou křídlech vystřelí, stojí tito vojáci na místě, tak jako to dělali předtím, dokud nejsou krajníci vedlejšího zástupu o jeden krok před krajem zástupu. Pak tyto zástupy rychlým krokem procházejí do mezery u pikenýrů, a zaujmou své původní místo v zástupu a řadě.



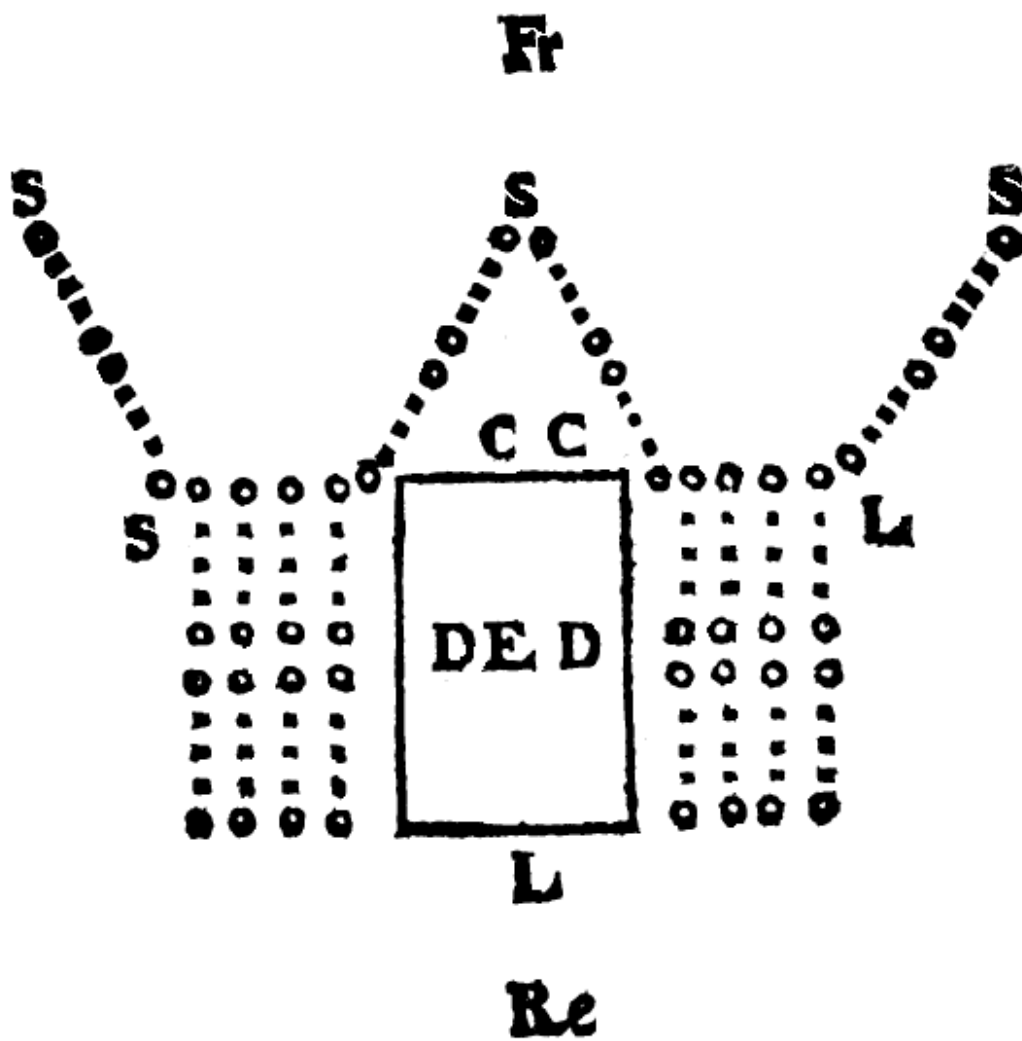
Třetí a nejlepší způsob, jak vést palbu na křídlech při pochodu. Po výstřelu se zástupy obrací vzad, A Krajníci se stávají Vedoucími těchto zástupů. Následně se tyto zástupy zařadí vedle pikenýrů, vyrovnání v řadách s ostatními vojáky oddílu. Po dvou výstřelech se každý voják vrátí na své původní místo.



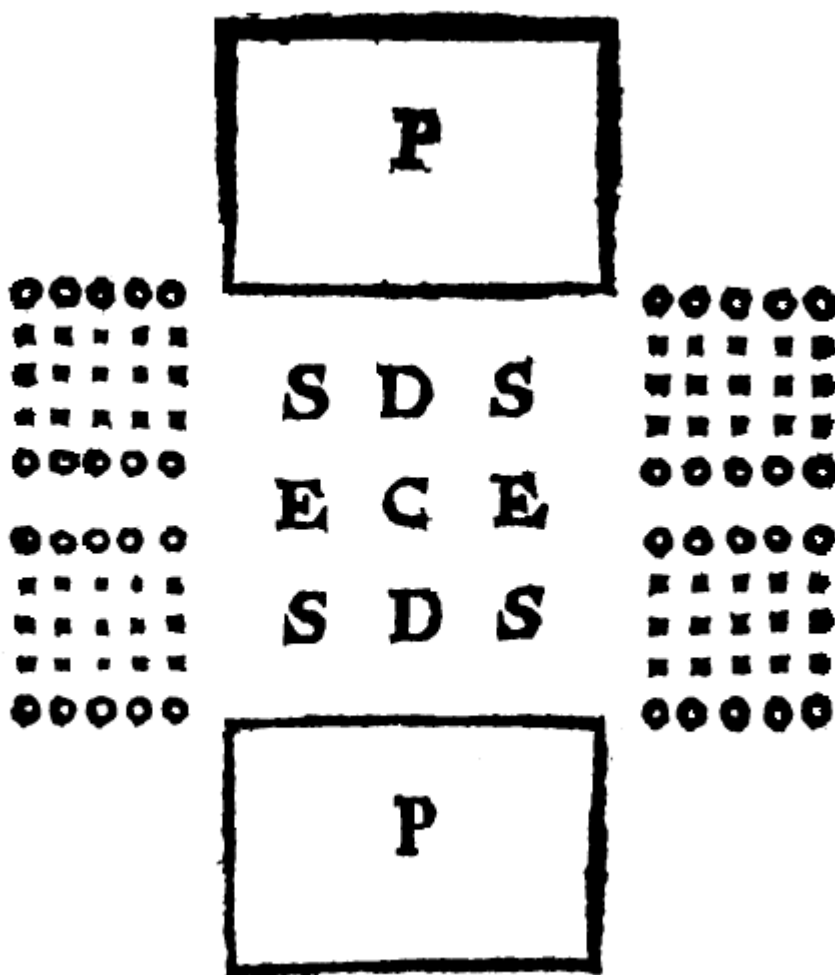
Batalion, který vede střelbu třemi zástupy současně směrem vpřed. Po výstřelu se tyto zástupy obrací čelem vzad a Krajníci vedou příslušné zástupy na jejich původní místa, načež se vojáci opět obrací vpřed.



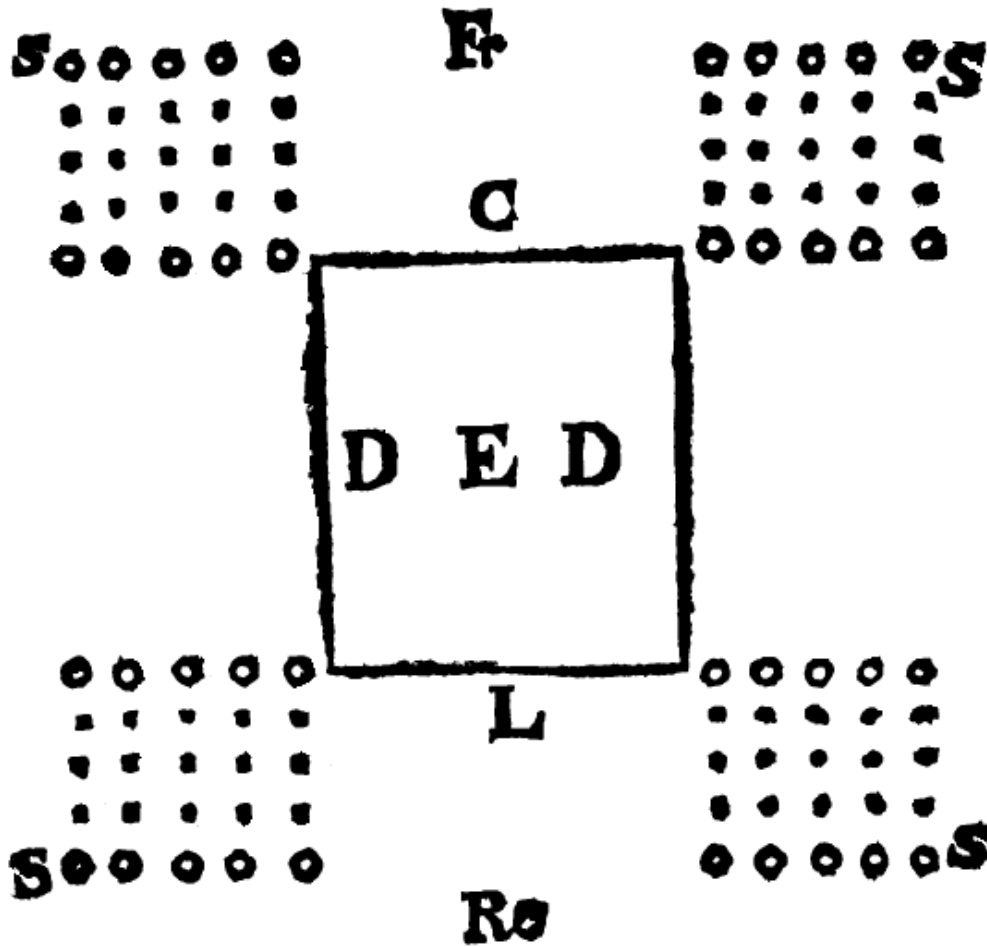
Batalion vedoucí palbu vpřed čtyřmi zástupy.



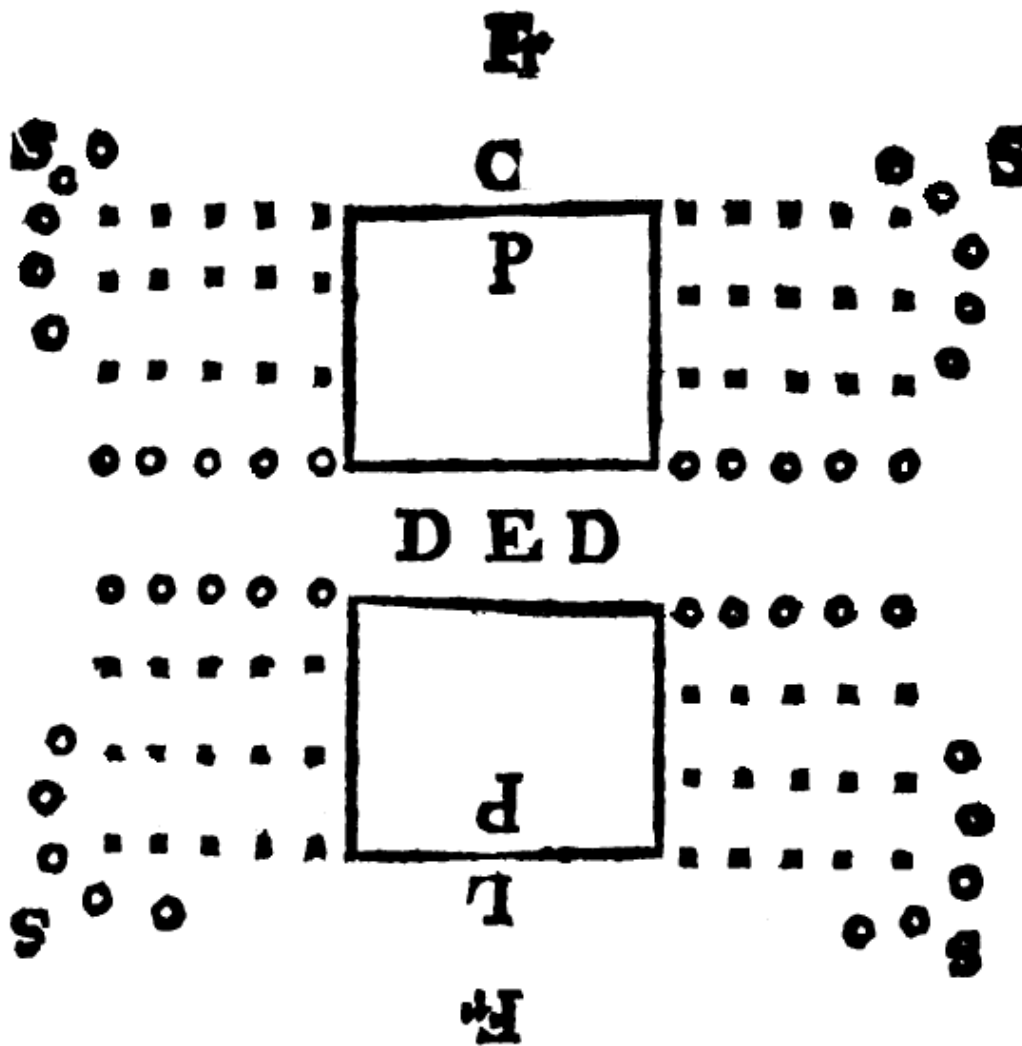
Jednotka uspořádaná tak, že má uprostřed volné místo, což se používá při vyjednávání nebo při přepravě cenností uprostřed jednotky, případně k jiným účelům.



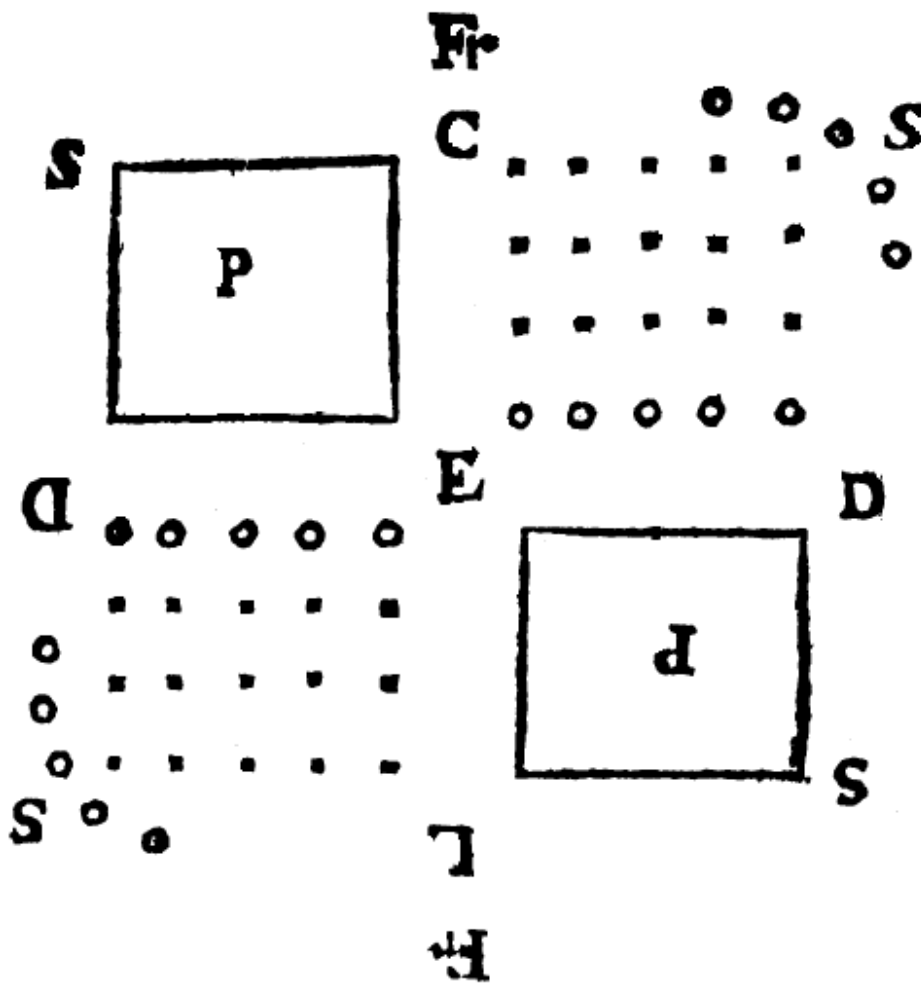
Batalion uspořádaný jako šance, který je na pochodu připraven utkat se s nepřítelem ze všech stran, pokud by na něj nepřítelem nečekaně zaútočil.



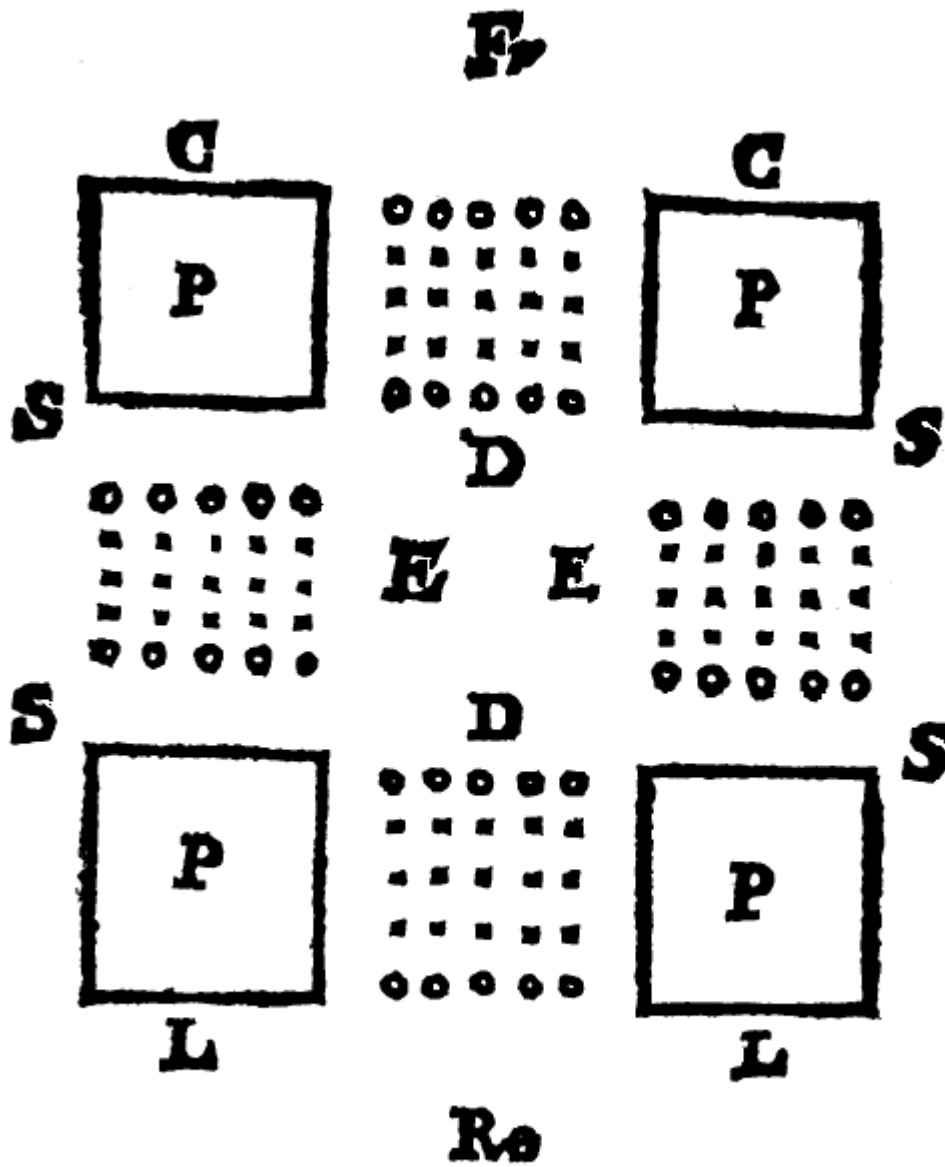
Batalion vedoucí střelbu současně na čele a v týlu. Po výstřelu ustupují vojáci napravo i nalevo, zpět do mezer za polovinami zástupů.



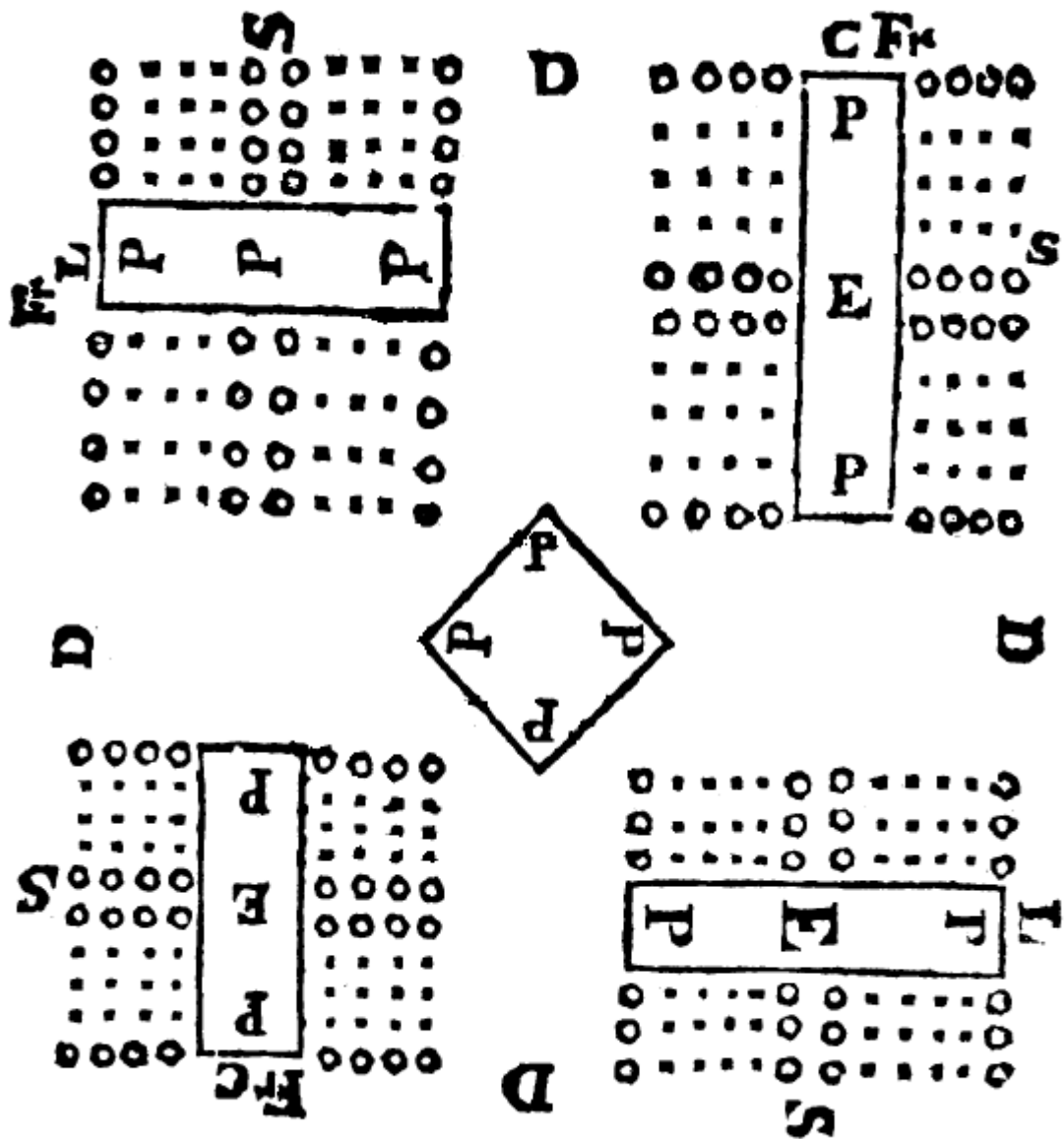
Jiný způsob, jak lze vést palbu na čele a v týlu, a také na obou křídlech současně. Po výstřelu odchází vojáci napravo a za příslušné poloviny zástupů, případně, pokud je to potřeba, na opačné křídlo pikenýrů.



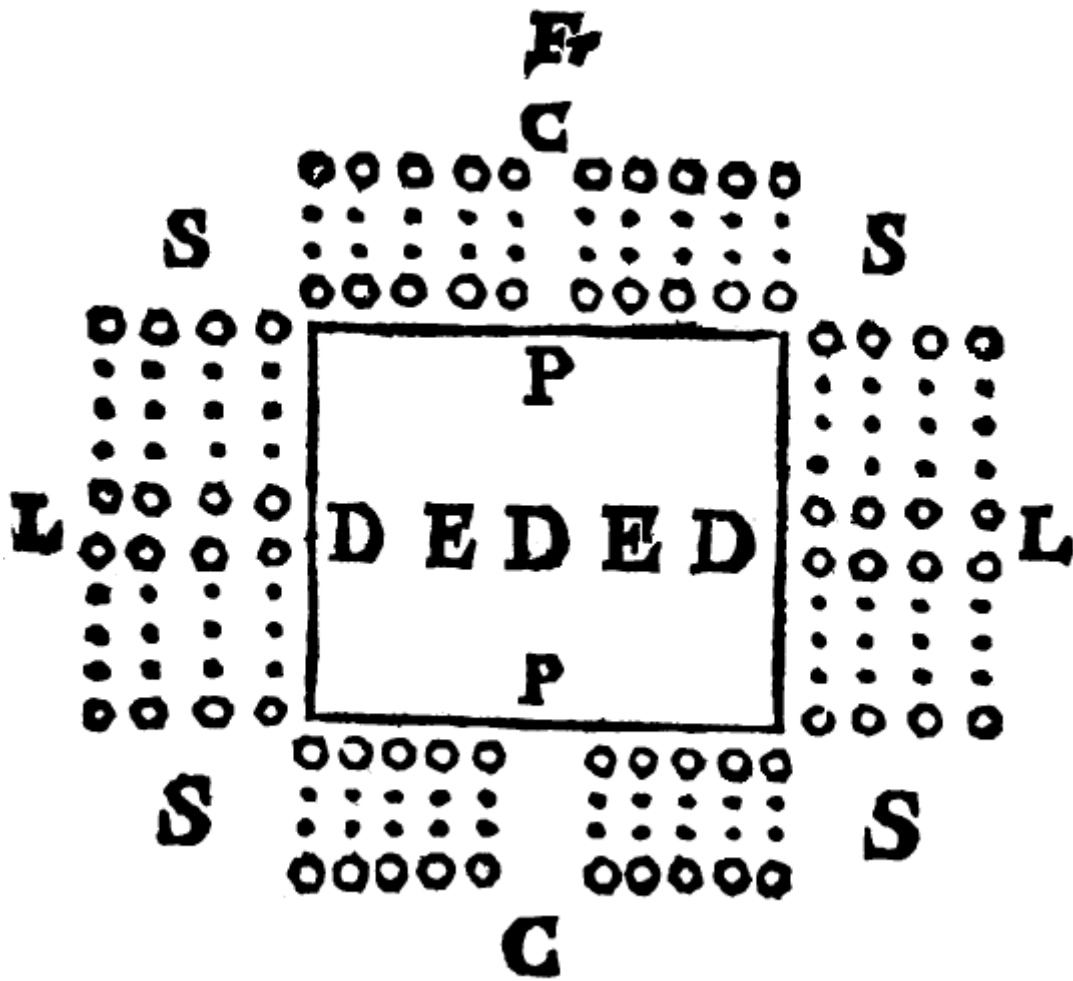
Batalion na pochodu, který je připraven zadržet útok nepřítele na čele, v týlu, a na obou křídlech současně.



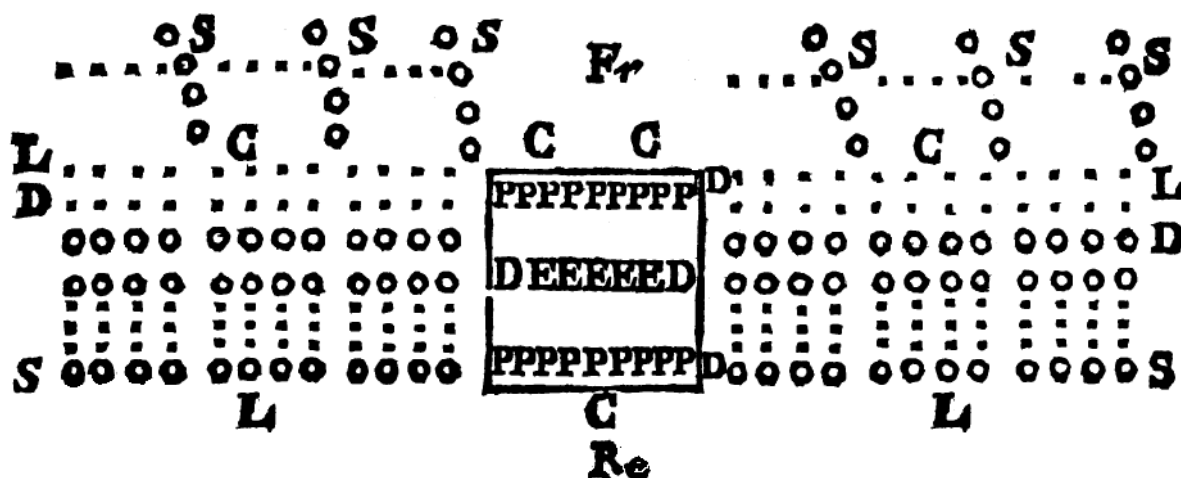
Batalion rozdělený na čtyři oddíly, každá z pikenýrských částí má na obou křídlech jednotky mušketýrů, každý oddíl je pak obrácen vně do jiného směru. Kosočtvercový útvar pikenýrů ve středu jednotky je určen na krytí otevřených míst.



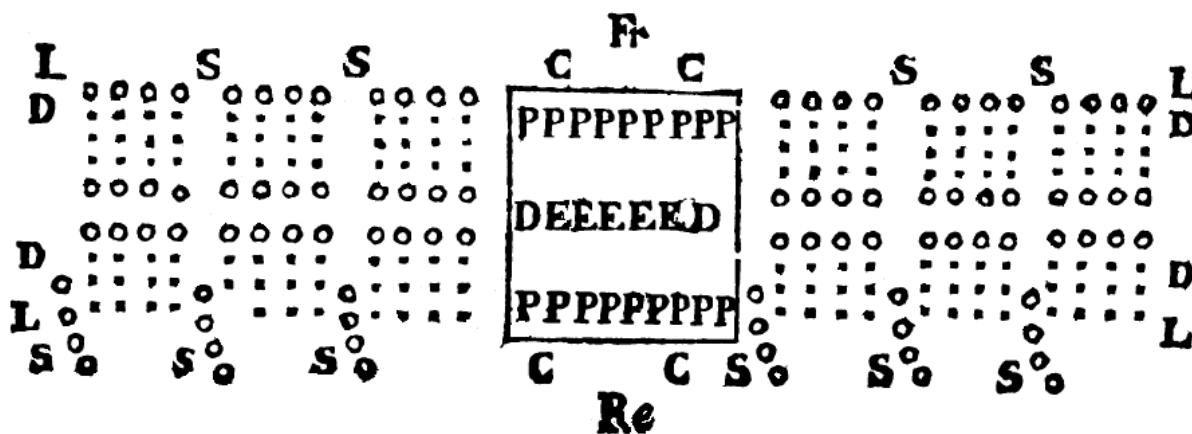
Batalion o 320 vojácích, v jednom z nejpevnějších možných uspořádání, jaké je možno uskutečnit, ať již na pochodu, v noci nebo za dne, proti pěším nebo jízdě, s mušketyry na čele, v týlu a na obou křídlech, kteří jsou připraveni zadržet útok odhodlaného nepřítele.



Batalion o pěti stech vojáků, se všemi důstojníky na svých místech, který vede střelbu na čele jednotky. Řady mušketýrů, jak můžeš vidět, se obrací napravo a odchází po výstřelu mezerami mezi sekcemi do týlu.



Batalion o pěti stech vojáků, který pochoduje od nepřítele a vede střelbu v týlu. Vojáci se po výstřelu obrací napravo, a odchází mezerami mezi sekcemi na čelo jednotky, kde se postaví před zástupy vlastní sekce.



Čtverce, které vidíš na následujícím vyobrazení, zpodobňují tisíc mužů rozdělených do čtyř batalionů, a každý batalion má pak uveden číslem počet vojáků, který obsahuje. Bataliony jsou od sebe vzdáleny tak, aby mohl jeden pomoci druhému v případě potřeby. Dále vidíme na křídlech sto jezdců, a jako předvoj sto vojáků rozdělených na dva oddíly, kteří jsou vybaveni puškami s kolečkovými nebo křesadlovými zámky. Písmeno P opět označuje pikenýry, a M mušketýry.

Na další straně je pak vyobrazena větší armáda rozdělená do mnoha batalionů, s uvedením počtu vojáků v každém čtverci, spolu s oddíly jízdy na křídlech, a předvojem před ostatními jednotkami. Opět jsou ukázány i rozestupy mezi jednotlivými jednotkami, aby byly mezi bataliony takové proluky, jaké jsou optimální pro jejich vzájemnou podporu, případně pro jiné záměry, jaké má velitel celého uskupení. Také je zde vyobrazeno dělostřelectvo a táborové vozy.

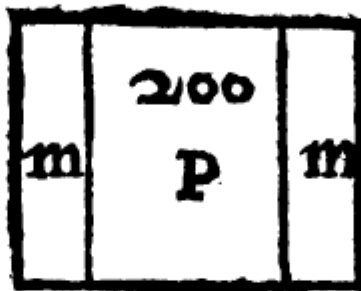
firelocks ^{Fr} *firelocks*

50

50

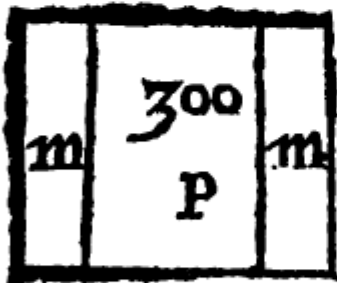
50 Lion

50 Horse

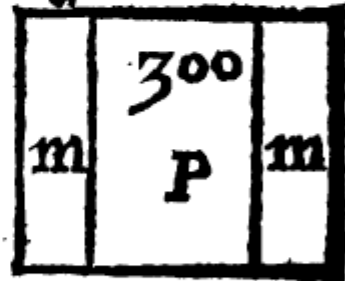


60

60 paces

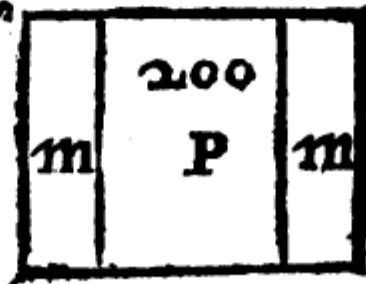


one from the other 20 paces



8

50 paces



Re

The Soldier's Practice.

firelocks

100



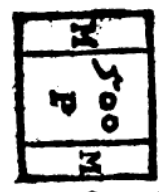
50 Hor

100 Ho

200 Hor

200 Hor

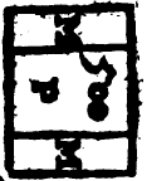
100 Ho



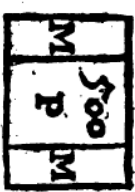
60 paces



100 paces

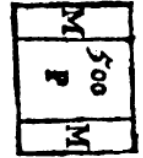


60 paces

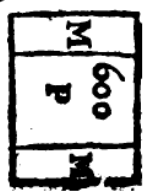


for larva
for

60 paces

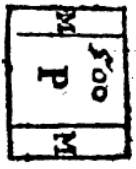


60 paces

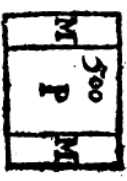


100 paces

60 paces



60 paces

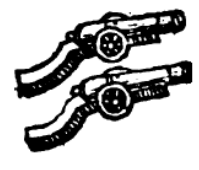


firelocks

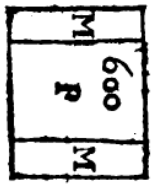
100

50 Hs

100 H



200 Hor
200 Hor



200 Hs



50 H

100 H

Pro potřeby Polského Svazu přeložil Ondřej Francík.

V Ostravě, 2018

Korektury provedli: Lukáš Mohyla

Tento text je volně šiřitelný pro nekomerční a vzdělávací účely za podmínky, že bude šířen jako celek včetně této poslední strany. Jakékoli komerční využití, a to ať již celého překladu nebo jeho části, je podmíněno předchozím souhlasem autora překladu.

Text v kulatých závorkách () uvádí původní anglické termíny tam, kde pro ně není ustálená forma překladu, aby se čtenář mohl snadno zorientovat v použité české terminologii.

Text v hranatých závorkách [] uvádí doplňující informace autora překladu.